

REFERAT Miljø- og Planudvalget 2014-2021 d. 03-12-2019

Mødedato Tirsdag d. 03. december 2019 kl. 13:00

Mødested Fælleden

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Lokalplan 1151 - Kildebjerg Ry Midtfasen - Høringssvar og endelig vedtagelse.....	4
Lokalplan 1136 – Boliger vest for Nørregade - Høringssvar og endelig vedtagelse.....	8
Lokalplan 1163 for erhvervsdomicil på Søndergade, Galten - Igangsætning.....	11
Tillæg nr. 3 til Lokalplan 1013 - Lille Nyhavn - Forslag til udsendelse.....	13
Lokalplan for Århusvej 18-20 i Stilling - Forudgående offentlig høring samt igangsætning af kommr	15
Behandling af høringssvar efter tidlig dialog om projektet Kirkegaards Baghave øst for Sygehusvej	21
Status på trafikforsøg Skanderborg Midtby mv. - realisering af Politik for Skanderborg Midtby.....	26
Klima-, energi- og ressourcepolitikken.....	30
Forslag til kriterier for klimapuljen og anvendelse heraf.....	33
Drøftelse; samspil mellem indkøbspolitikken og den kommende klimapolitik.....	35
Orientering om affaldssortering på Fælleden.....	38
Erstatningsfastsættelse i forbindelse med dyrkningsrestriktioner - grundvandsbeskyttelse.....	40
Værktøjskasse til gennemførelse af grundvandsbeskyttelse.....	43
Tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2016-2020 - Endelig godkendelse.....	48
Mobilitetsinitiativer - bruttoliste.....	50
Evt. plan for autocamperpladser.....	52
Orientering om status på drift af kommunens vejbelysning.....	53
Orientering om prisaftaler på Flextur med Aarhus og Silkeborg Kommuner.....	55
Politik for kommunalt byggeri.....	57
10 procent rammereduktion på ikke igangsatte projekter.....	62
Ønske fra lokale beboere om ændring af stavemåde fra Tåning til Tånning.....	64
Årsplanlægning 2020.....	66
Meddelelser.....	69
Evt.....	70

Punkt 224: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-A00-129-18

Beslutning

Dagsordenen blev godkendt.

Punkt 225: Lokalplan 1151 - Kildebjerg Ry Midtfasen - Høringssvar og endelig vedtagelse

01.02.05-P16-4-16

Resume

Høringsfasen for Lokalplan 1151, Midtfasen Kildebjerg Ry er afsluttet, og Byrådet skal tage endelig stilling til forslaget til lokalplan.

Sagsfremstilling

Kildebjerg Ry A/S har anmodet om igangsætning af planlægning for boliger i Kildebjerg Ry. Miljø- og Planudvalget besluttede den 7. maj 2019 at sætte planlægningen i gang. Byrådet besluttede den 2. oktober 2019 at sende forslag til lokalplan i høring. Høringsfristen er nu udløbet, og da der er kommet væsentlige indsigelser, anmodes Byrådet om at tage stilling til de indkomne høringssvar og til den endelige vedtagelse af planen.

Link til google map: [LP 1151 - Midtfasen Kildebjerg Ry_google map](#)

Link til netgis: [LP 1151 - Midtfasen Kildebjerg Ry_netgis](#)

Lokalplan 1151 - Midtfasen Kildebjerg Ry skal erstatte den nuværende Lokalplan 1020 - Bebyggelse langs Skovagervej. Lokalplanområdet er ca. 8,5 ha og giver mulighed for at opføre op til 150-200 boliger. Lokalplanen giver mulighed for et varieret boligområde med forskellige boligtyper i form af rækkehuse, dobbelthuse og fritliggende huse i op til 2 etager for det meste af området og bebyggelse i op til 3 etager med lejligheder i enkelte områder.

Høringssvar

Der er indkommet seks høringssvar. Alle høringssvar og et samlet høringsnotat med administrationens bemærkninger til høringssvarene er vedlagt dette punkt.

Af høringssvarene fremgår bl.a. at:

- der gøres indsigelse mod bebyggelse i 3 etager i delområde D og F og mod bebyggelse i 2 etager i delområde G og H
- der foreslås mulighed for fælleshus for hele bydelen, gerne med en placering indenfor Lokalplan 128 - Kildebjerg Ry Erhverv vest
- der foreslås gæsteparkeringspladser, og at der er problemer med lokalplanens allerede udbygget delområde B
- der foreslås indlagt stillezoner uden mulighed for ophold udover stiforbindelser i delområde I, som er udlagt til fælles friarealer med mulighed for opholds- og legepladser.

Vedrørende bebyggelse i 3 og 2 etager

Lokalplanens intention er at skabe et varieret boligområde i midtfasen med mulighed for forskellige boligtyper, herunder rækkehuse i et og to plan, små boliger i et og to plan på små grunde samt lejligheder. Det er administrationens vurdering, at disse boligtyper efterspørges i stigende grad. Lokalplanens områder, hvor der er mulighed for 3 etager, er placeret terrænmæssigt højest. Muligheden for højere byggeri her forstærker landskabets visuelle karakter. Administrationen vurderer ikke, at antallet af etager skal ændres.

Vedrørende fælleshus for hele bydelen

Lokalplanen giver mulighed for at etablere fælleshus til beboerne i lokalplanområdet. Et fælleshus for hele Kildebjerg Ry-bydelen vil få en anden størrelse og en forventelig højere udnyttelse, som genererer mere aktivitet og dermed potentielt mere larm og trafik, som Lokalplan 1151 ikke tager hensyn til.

I forhold til et ønske om fælleshus for hele Kildebjerg Ry-bydelen i Lokalplan 128 – Erhverv Vest, så er det uden for denne lokalplans område og dermed ikke noget, lokalplanen kan håndtere. At opføre et fælleshus inden for Lokalplan 128 vil eventuelt kunne lade sig gøre i Lokalplan 128's delområde E. Det kræver dog en nærmere undersøgelse og yderligere undersøgelse. Administrationen vurderer ikke, at indsigelserne om fælleshus giver anledning til at ændre lokalplanen.

Vedrørende parkeringspladser

Lokalplanen indeholder bestemmelse med krav om, at der i forbindelse med de kommende veje skal etableres i alt 32 gæsteparkeringspladser. Disse gæsteparkeringspladser kommer ud over det krav, som Skanderborg Kommune altid stiller som et minimum, jf. den gældende parkeringsnorm. Administrationen vurderer ikke, at der skal gives mulighed for yderligere antal gæsteparkeringspladser.

Vedrørende stillezoner

Flere indsigere ønsker, at der i delområde I, udlagt til fælles friareal, herunder tværgående veje, stiforbindelser, opholds- og legeområder, skal indlægges stillezoner. Indsigere henviser til Lokalplan 1020 (gældende lokalplan, som afløses af Lokalplan 1151, såfremt denne vedtages), som indsigere mener, fastlægger et torveforløb, hvor der kan være ophold og leg, og at disse torveforløb har en anden placering end denne lokalplans delområde I.

I Lokalplan 1020 er fælles friarealer ikke fastlagt ved delområder alene til dette formål. Lokalplan 1020 giver derimod mulighed for at etablere fælles friarealer inden for boligdelområderne uden en specifik udpegning af placering. Gældende Lokalplan 1020 viser en illustrationsskitse og en principiel udstykningsplan. Disse illustrationer er alene eksempler på, hvordan lokalplanområdet kan indrettes. Lokalplan 1020 udlægger ikke arealer til stillezoner og sikrer dermed ikke arealer friholdt for legepladsaktivitet. Intentionen med lokalplanens delområde I er at skabe mulighed for gode og kvalitetsfyldte fælles friarealer. Da denne lokalplan giver mulighed for mindre boliger på mindre grunde samt lejligheder, er der i højere grad behov for gode ude opholdsarealer i nærområdet. Fælles-friarealerne er af sådan størrelse, at administrationen ikke vurderer, at det er hensigtsmæssigt at friholde dele af disse arealer til stillezoner. I områderne umiddelbart uden for lokalplanen findes der naturområder, der kan tilbyde ro og fordybelse. Grundejerforeningen kan frit vælge at friholde de viste arealer for aktivitet og indrette områderne efter det. Ovenstående giver derfor ikke administrationen anledning til at foreslå ændringer i lokalplanen.

Ønsker til ændringer fra lokalplanansøger

I høringsperioden er ansøger kommet med følgende ønsker om ændringer til lokalplanen:

- At forøge vejudlægget fra 7 til 8 meter for at få plads til vejrabat i begge sider af vejen.
- At ændre parkeringskravet pr. bolig, så parkeringskravet svarer til gældende parkeringsnorm i Skanderborg Kommune. Det vil sige, at kravet til parkering ønskes ændret fra krav om to pladser pr. bolig til kravet fra Skanderborg Kommunes parkeringsnorm, hvor antallet af parkeringspladser afhænger af boligform og boligstørrelse.
- At den maksimale bygningshøjde i delområderne kan måles fra både byggemodnet terræn og fra niveauplan, hvor det i lokalplanforslaget kun er muligt at måle fra byggemodnet terræn.
- At der indsættes en illustrationsskitse som bilag 3.

Administrationen ser ikke noget til hinder for at imødekomme disse ønsker fra ansøger. I forhold til parkering anbefaler administrationen, at lokalplanens krav til yderligere gæsteparkering fastholdes. Desuden foreslår administrationen, at formuleringen i § 4.8, præciseres således, at 'pr. boligenhed' ændres til 'pr. enkelt bolig', så bestemmelsen bliver mere klar.

Dialog og høring

-

Indstilling

Direktør Frederik Gammelgaard indstiller,

- at forslag til Lokalplan 1151 vedtages endeligt med følgende ændringer:
  - Ændring af § 4.8 fra ”Hvor der etableres boliger med vandrette lejlighedsskel, må grundstørrelsen maksimalt være 550 m² pr. boligenhed.” til ”Hvor der etableres boliger med vandrette lejlighedsskel, må grundstørrelsen maksimalt være 550 m² pr. enkelt bolig.”
  - Ændring af § 5.2 fra "Bebyggelsen må maksimalt opføres med følgende antal etager: I delområde A; 1 etage udover kælder, I delområde B, C, E, G og H; op til 2 etager udover kælder, I delområde D og F; 3 etager udover kælder" til "Bebyggelsen må maksimalt opføres med følgende antal etager: I delområde A; 1 etage udover kælder, I delområde B, C, E, G og H; 2 etager udover kælder, I delområde D og F; 3 etager udover kælder"
  - Ændring af § 5.2 fra "Over byggemodnet terræn må intet punkt af en bygnings ydervæg eller tagflade være højere end i delområde: I delområde A; 4 m, I delområde B, C, E, G og H; 8 m, I delområde D og F; 11 m." til "Over byggemodnet terræn eller et af bygningsmyndigheden godkendt niveauplan, må intet punkt af en bygnings ydervæg eller tagflade være højere end i delområde: I delområde A; 4 m, I delområde B, C, E, G og H; 8 m, I delområde D og F; 11 m."
  - Tilføjelse af bemærkning s. 19: "Vedr. § 5.2 Uddrag fra vejledning til BR18, §456: Højder måles lodret fra naturligt terræn. For bebyggelser på skrånende terræn eller terræn med større niveauforskelle måles fra et eller flere niveauplaner, der fastsættes af kommunalbestyrelsen. Niveauplanernes beliggenhed skal på entydig måde fremgå af byggetilladelsen, f.eks. ved angivelse af planernes koter. Der kan efter behov fastlægges flere niveauplaner for samme grund. Stk. 2. Ved fastlæggelse af niveauplaner skal kommunalbestyrelsen tage hensyn til: 1) Terrænforholdene på de tilstødende grunde og karakteren af den omliggende bebyggelse. 2) At der skal skabes rimelige bebyggelsesmuligheder og adgangsforhold for den pågældende grund. Stk. 3. Bebyggelse i skrånende terræn kan opføres uden fastsættelse af niveauplaner, såfremt højden målt lodret fra terræn ikke overstiger de i §§ 176-186 fastsatte grænser for bebyggelsens højde samt den angivne afstand til skel."
  - Ændring af § 8.4 fra "Boligveje anlægges med følgende bredder: kørebane 5,5 meter med fortov på 1,5 m i den ene side." til "Boligveje anlægges med følgende bredder: kørebane 5,5 meter med fortov på 1,5 m i den ene side og rabat på 1 m i den anden side."
  - Opdeling af § 8.9 i to paragraffer fra § 8.9: "Boligveje skal udføres med hastighedsdæmpende foranstaltninger. Vejadgang til udstykkede grunde skal ske fra boligvejene." til § 8.9: "Boligveje skal udføres med hastighedsdæmpende foranstaltninger." og § 8.10: "Vejadgang til udstykkede grunde skal ske fra boligvejene."
  - Ændring af § 8.13 fra: "Der skal etableres min. 2 parkeringspladser pr. bolig." til "Parkeringskravet fastsættes efter Skanderborg Kommunes gældende parkeringsnorm."
  - Tilføjelse af Illustrationsskitse indsat som bilag 3.
  - Tilføjelse af Illustrationsskitse af mulig indretning af delområde I indsat som bilag 6.
- at Lokalplan 1020 - Boligbebyggelse ved Skovagervej i Ry vedtaget den 11. november 2009 ophæves ved den endelige vedtagelse af Lokalplan 1151 - Midtfasen Kildebjerg Ry.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Det blev på mødet i Miljø- og Planudvalget oplyst, at områdets udbygning er indregnet i kapaciteten for dagtilbud og skoler.

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra direktør Frederik Gammelgaard.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Hørings svar samlet

Høringsnotat vedrørende forslag til lokalplan nr 1151 - Midtfasen Kildebjerg Ry

LP1151 -udsendelse i høring

Kildebjerg Ry_Illustrationskitse

Punkt 226: Lokalplan 1136 – Boliger vest for Nørregade - Høringssvar og endelig vedtagelse

01.02.05-P16-30-17

Resume

Forslag til Lokalplan 1136 har været fremsendt i høring. Høringsfristen er udløbet, og da der er kommet væsentlige indsigelser, anmodes Byrådet om at tage stilling til de indkomne høringssvar og til endelig vedtagelse af planen.

Sagsfremstilling

Grundejer har anmodet om igangsætning af planlægning for et blandet boligområde vest for Nørregade. Miljø- og Planudvalget besluttede den 21. juni 2018 at sætte planlægningen i gang. Byrådet besluttede den 2. oktober 2019 at sende forslag til lokalplan i høring.

Projektområdet/baggrund

Lokalplanområdet omfatter et areal på ca. 1,9 ha og er beliggende i den nordlige kant af Låsby. Lokalplanområdet omfatter et ubebygget areal vest for Nørregade. Området anvendes i dag primært til jordbrugsformål, mens en mindre del mod vest er naturområde. Området er beliggende i landzone, men overføres med lokalplanens vedtagelse til byzone.

Området afgrænses med Nørregade og de bagvedliggende bebyggelser ved Grønnegade og ved Dammen mod vest, og grænser op til naturområde og Langvad Bæk mod øst og til landbrugsområder mod nord og syd. Terrænet i områdets østlige del er relativt fladt i den østlige del, men terrænet i den vestlige del falder mere stejlt ned mod Langvad Bæk.

Lokalplanen indeholder særlige bestemmelser til varetagelse af interesser omkring terrænforhold, indsigter til Låsby Kirke samt det bevaringsværdige landskab ved Langvad Bæk og Lyngbygård Ådal.

[Link til projektområdet i Google Maps](#)

Høringssvar

Der er indkommet fem høringssvar. Alle høringssvar og et samlet høringsnotat med administrationens bemærkninger til høringssvarene er vedlagt.

Af høringssvarene fremgår bl.a. en bekymring for genevirkninger for naboer, herunder tab af udsigt til landskab, indbliksgener, lys fra billygter m.v., bekymring for trafikforhold på Nørregade, ønske om flere sammenhængende stisystemer, mindsket indsyn til Låsby Kirke, bekymring for natur og grundvand samt ønske om andre bestemmelser for bebyggelsens udseende. Aarhus Stift udtrykker tilfredshed med den indarbejdede kirkeindsigtslinje, og har derfor ingen bemærkninger til planen.

Ændringer som følge af høringssvar

Administrationen anbefaler på baggrund af de indkomne høringssvar,

- at redegørelsesteksten uddybes med følgende beskrivelse:
"Lokalplanen indeholder bestemmelser om, at tagbeklædning skal udføres i sort eller mørk koksgrå af hensyn til at mindske den landskabelige påvirkning. Øvrige bestemmelser omkring bebyggelsens udseende har til hensigt at sikre en nogenlunde ensartet bebyggelse inden for de enkelte delområder."

Administrationen anbefaler endvidere følgende ændringer, på baggrund af opmærksomhedspunkter fra ansøger:

- At § 8.3 ændres fra:
"Boligveje udlægges med en bredde på minimum 9 meter og med et kørespor på 5,5 meter. For enden af hver boligvej udlægges areal til vendepladser med en venderadius på minimum 14 meter, med vendemuligheder for lastbiler (renovationsvogne, flyttevogne mv.) som vist på Bilag 2." til
"Stamvej A-A udlægges med en bredde på minimum 9 meter og med et kørespor på 5,5 meter. Boligveje B-B udlægges med en bredde på minimum 8 meter og med et kørespor på 5,5 meter. For enden af hver boligvej udlægges areal til vendepladser med vendemulighed for lastbiler (renovationsvogne, flyttevogne m.v.), som vist på Bilag 2 og i henhold til renovationselskabets gældende krav."
- At § 7.5 ændres fra
"Åbne regnvandsbassiner skal udføres med en hældning på 1:5.2 til
"Åbne regnvandsbassiner skal udføres med en hældning på 1:5. Dog kan de bassinkanter, der følger lokalplanens sydlige afgrænsning, indrettes med hældning på maks. 1:3, forudsat at der på strækningen etableres et plant repos på mindst én metersdybde i niveau med permanent vandspejl, samt sikres med afskærmende, levende hegn, og hegnet ikke placeres inden for indsigtskilen jf. § 5.16."

Administrative ændringer

Administrationen anbefaler endvidere følgende administrative ændringer, som er uden indflydelse på planens indhold, men vil lette den efterfølgende byggesagsbehandling:

- § 10: "Overfladevand fra færdsels- og parkeringsarealer må ikke nedsives, men skal ledes kontrolleret til spildevandsledning." - ordet spildevandsledning ændres til regnvandsledning.
- Lokalplankortet tilføjes angivelserne A-A og B-B jf. § 8.3.
- Lokalplankortet tilføjes angivelserne a-a og b-b jf. § 8.4.
- Lokalplankortet tilføjes yderligere målsætning af de viste niveauplaner.

Alle ændringer vurderes at være mindre ændringer, som kan foretages uden krav om fornyet høring.

I vedlagte lokalplan er ændringerne indarbejdet.

Dialog og høring

-

Indstilling

Direktør Frederik Gammelgaard indstiller,

- at forslag til Lokalplan 1136 vedtages endeligt med følgende ændringer:

- At redegørelsen suppleres med følgende tekst: ”Lokalplanen indeholder bestemmelser om at tagbeklædning skal udføres i sort eller mørk koksgrå af hensyn til at mindske den landskabelige påvirkning. Øvrige bestemmelser omkring bebyggelsens udseende har til hensigt at sikre en nogenlunde ensartet bebyggelse inden for de enkelte delområder.”
- At § 8.3 ændres fra: ”Boligveje udlægges med en bredde på minimum 9 meter og med et kørespor på 5,5 meter. For enden af hver boligvej udlægges areal til vendepladser med en venderadius på minimum 14 meter, med vendemuligheder for lastbiler (renovationsvogne, flyttevogne mv.) som vist på Bilag 2.” til ”Stamvej A-A udlægges med en bredde på minimum 9 meter og med et kørespor på 5,5 meter. Boligveje B-B udlægges med en bredde på minimum 8 meter og med et kørespor på 5,5 meter. For enden af hver boligvej udlægges areal til vendepladser med vendemulighed for lastbiler (renovationsvogne, flyttevogne m.v.), som vist på Bilag 2 og i henhold til renovationsselskabets gældende krav.”
- At § 7.5 ændres fra: ”Åbne regnvandsbassiner skal udføres med en hældning på 1:5.” til ”Åbne regnvandsbassiner skal udføres med en hældning på 1:5. Dog kan de bassinkanter, der følger lokalplanens sydlige afgrænsning, indrettes med hældning på maks. 1:3, forudsat at der på strækningen etableres et plant repos på mindst én metersdybde i niveau med permanent vandspejl, samt sikres med afskærmende, levende hegn, og hegnet ikke placeres inden for indsigtskilen jf. § 5.16.”
- § 10: "Overfladevand fra færdsels- og parkeringsarealer må ikke nedsives, men skal ledes kontrolleret til spildevandsledning." - ordet spildevandsledning ændres til regnvandsledning.
- Lokalplankortet tilføjes angivelserne A-A og B-B jf. § 8.3.
- Lokalplankortet tilføjes angivelserne a-a og b-b jf. § 8.4.
- Lokalplankortet tilføjes yderligere målsætning af de viste niveauplaner mhp. efterfølgende administrering.

at det præciseres, at ind- og udkørsel fra stamvejen til Nørregade etableres med afskæringer.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra direktør Frederik Gammelgaard.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Bilag 1. LP1136 Boliger ved Nørregade Låsby

Bilag 2. Høringssvar samlet

Bilag 3. Høringsnotat vedrørende forslag til lokalplan nr. 1136

Punkt 227: Lokalplan 1163 for erhvervsdomicil på Søndergade, Galten - Igangsætning

01.02.05-P16-15-19

Resume

AVK Holding A/S har anmodet om igangsætning af planlægning for et nyt domicilbyggeri på Søndergade 40-42 i Galten. Miljø- og Planudvalget anmodes om at tage stilling til igangsætning af den ansøgte lokalplanlægning.

Sagsfremstilling

Baggrund

AVK Holding A/S har anmodet om igangsætning af lokalplanlægning for et etapeopdelt kontorbyggeri på 3 etager med en højde på maks. 15 meter og i alt ca. 2.640 etage-m², hvilket medfører en samlet bebyggelsesprocent på ca. 80.

Lokalplanområdet omfatter den eksisterende benzintank og bilvask på adressen Søndergade 49, en nu nedrevet tidligere bolig på adressen Søndergade 42, og endelig en eksisterende bolig på adressen Præstdam 16.

[Link til området i Google Maps.](#)

Formål

Formålet med lokalplanen vil være at muliggøre kontorerhvervsbyggeri i tre etager med en maks. højde på 15 meter og en maks. bebyggelsesprocent på 80. Projektet vil ifølge parkeringsnormen afkaste et parkeringskrav på 53 parkeringspladser ved et samlet etageareal på 2.640 m².

Der vil i planlægningen blive lagt vægt på trafiksikre vej- og parkeringsforhold, at sikre omkringliggende boligbebyggelse mod gener fra virksomhedsrelateret støj, samt en generel tilpasning af byggeriet til omgivelserne, herunder brug af beplantning i skel. Derudover vil lokalplanen sikre gode opholdsarealer for ansatte i form af rekreative opholdsarealer, som evt. kan kombineres med arealer til håndtering af regn- og klimavand internt på grunden.

Projektet lægger op til vejadgang fra Søndergade, umiddelbart over for Røddikvej, hvor udkørsel fra SuperBrugsens parkeringsplads i dag finder sted. Kombineret med en forholdsvis høj årsdøgnstrafik på Søndergade og behovet for sikker krydsning for skolebørn i netop dette kryds, har administrationen vurderet, at fremtidig vejadgang vil forudsætte en lysregulering. Administrationen lægger derfor op til at tilladelse til vejadgang gøres betinget af, at den offentlige vej ombygges med lyssignalanlæg. Den samlede forventede udgift på 800.000 kr. deles mellem ansøger og Skanderborg Kommune efter fordelingen 50/50.

Forhold til nuværende planlægning for området

Området er omfattet af kommuneplanramme 30.C.02, der udlægger området til centerformål, herunder kontorformål. Rammen tillader bebyggelse i op til 4 etager i en højde på maks. 15 meter og med en bebyggelsesprocent på op til 100 for centerbebyggelse, hvilket kontorformål vurderes at falde ind under.

Det vil derfor være i overensstemmelse med den gældende kommuneplanramme at udarbejde en lokalplan til det pågældende formål.

Lokalplanproces

Det forventes, at evt. planforslag kan behandles politisk i marts 2020 med henblik på offentlig høring, samt at lokalplan kan vedtages endeligt i juni 2020.

Dialog og høring

-

Indstilling

Direktør Frederik Gammelgaard indstiller,

- at lokalplanarbejdet igangsættes.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at lokalplanarbejdet igangsættes.

Bilag

Ansøgningsmateriale_AVK_Galten

Punkt 228: Tillæg nr. 3 til Lokalplan 1013 - Lille Nyhavn - Forslag til udsendelse

01.02.05-P16-13-19

Resume

Byrådet anmodes om at tage stilling til, om vedlagte forslag til Tillæg nr. 3 til Lokalplan 1013 skal sendes i offentlig høring.

Sagsfremstilling

Ejeren af Lille Nyhavn-projektet har anmodet om igangsættelse af planlægning, der giver mulighed for etablering af boliger i stueetagen på byggeriet mod søen. En "fritvalgs-plan", hvor ejeren selv kan bestemme udstrækningen af boliger, butikker, restauranter og liberalt erhverv.

Byrådet besluttede den 2. oktober 2019 at sætte planlægningen i gang.

Projektområdet

Området ligger mellem Adelgade og søbredden af Skanderborg Sø og strækker sig fra Kvickly-grunden i nord til Emilievej i syd på en ca. 100 m lang strækning langs søen. Lokalplanområdet udgør ca. 0,75 ha. Terrænet er skrånende mod søen og er karakteriseret af plateauer og skrænter, hvoraf Adelgade og en tunge ud ved Kulturhuset udgør det øvre plateau, mens skrænten trækker sig tilbage mod nord og giver plads for et nedre plateau.

Projektområdets placering

[Link til områdets placering, Netgis](#)

Der er i dag en sammenhængende bebyggelse langs Adelgade. Bag denne er der på søsiden opført en del tilbygninger i form af sidehuse og enkelte mindre fritstående bygninger. De ubebyggede arealer er til dels indrettet som baggårde, haver eller til parkering, hvortil der er adgang fra Adelgade. Grundene er udstykket som matrikler, der strækker sig fra Adelgade helt ned til søbredden.

Forholdet til kommuneplanen

Ændringen kan rummes indenfor den eksisterende kommuneplanramme.

Forholdet til eksisterende Lokalplan 1013

Lokalplan 1013 er udarbejdet i 2013 og muliggør bebyggelse i 5 etager. I stueetagen på byggeriet mod søen fastsætter lokalplanen bestemmelse om, at "stueetagen skal primært anvendes til publikumsorienterede erhverv (butikker, serviceerhverv og lignende)". Øvrige etager kan anvendes til kontorer, klinikker og lignende liberale erhverv samt boliger. Der er senere udarbejdet henholdsvis Tillæg nr. 1 og Tillæg nr. 2 til lokalplanen. Tillæg nr. 2 for at muliggøre anvendelse til restauranter, caféer og lignende samt andre publikumsorienterede erhverv i stueetagen mod Adelgade i delområde A. Tillæg nr. 2 er endelig vedtaget af Byrådet den 2. maj 2019. Tillæg nr. 1 med mulighed for en 6. etage besluttede Byrådet den 2. oktober 2019 at aflyse.

Forslag til Tillæg nr. 3 til Lokalplan 1013

Forslaget til Tillæg nr. 3 til lokalplanen giver mulighed for etablering af boliger i stueetagen på byggeriet mod søen - dvs. inden for lokalplanens delområde B. En "fritvalgs-plan", hvor ejerne selv kan bestemme udstrækningen af boliger, butikker, restauranter og liberalt erhverv.

Miljøscreening

Der er med henvisning til Lov om miljøvurdering af planer og programmer blevet foretaget en miljøscreening. Miljøscreeningen har ikke medført krav om udarbejdelse af en egentlig miljøvurdering. Miljøscreeningen indgår som bilag i forslaget til lokalplantillæg.

Dialog og høring

Borgerinddragelse sker efter planlovens bestemmelser, dvs. direkte meddelelse til grundejere og andre berørte parter samt ved annoncering på kommunens hjemmeside. Derudover indrykkes henvisningsannonce i Uge-Bladet.

Det er administrationens vurdering, at høringsfristen kan fastsættes til 4 uger, da lokalplanforslaget ikke er hverken meget komplekst eller omfattende. Den offentlige høring vil blive annonceret primo januar 2020.

Indstilling

Direktør Frederik Gammelgaard indstiller,

- at forslag til Tillæg nr. 3 til Lokalplan 1013, Lille Nyhavn offentliggøres og sendes i 4 ugers høring
- at der ikke foretages en egentlig miljøvurdering af planen
- at den offentlige bekendtgørelse af kommunens beslutning om, at der ikke skal foretages en egentlig miljøvurdering af planen, offentliggøres samtidig med planforslaget.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at forslag til Tillæg nr. 3 til Lokalplan 1013, Lille Nyhavn offentliggøres og sendes i 4 ugers høring, med den tilføjelse, at det præciseres i redegørelsesteksten, at gældende lokalplan giver mulighed for offentlig adgang til søen og det vil fortsat være gældende
- at der ikke foretages en egentlig miljøvurdering af planen
- at den offentlige bekendtgørelse af kommunens beslutning om, at der ikke skal foretages en egentlig miljøvurdering af planen, offentliggøres samtidig med planforslaget.
- at der afholdes et borgermøde i høringsperioden sammen med bygherren, med det formål at informere om lokalplanforslaget.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Forslag til Tillæg nr. 3

Punkt 229: Lokalplan for Århusvej 18-20 i Stilling - Forudgående offentlig høring samt igangsætning af kommuneplantillæg

01.02.05-P16-4-18

Resume

Nodo Arkitekter har på vegne af bygherre anmodet om igangsætning af planlægning for etageboliger på Århusvej 18-20 i Stilling. Miljø- og Planudvalget besluttede den 21. juni 2018 at sætte planlægningen i gang. Det skal med denne sag besluttes, om der skal igangsættes udarbejdelse af kommuneplantillæg med henblik på at kunne realisere bygherres projekt.

Sagsfremstilling

Formål

Lokalplanen har til formål at give mulighed for etagebyggeri i 3,5 etager med en højde af 13,7 meter. I bebyggelsen vil der kunne indrettes ca. 14 lejligheder. Bebyggelsen er placeret mod Århusvej med bebyggelse og affaldshåndtering bag vejbyggelinje. Indkørsel til bebyggelsen sker via port. Indgange, elevatorårne, parkering, regnvandshåndtering samt fælles friareal placeres på byggeriets bagside.

Arbejdet med at formulere lokalplanen er i den afsluttende fase, og der er foretaget en del undersøgelser af, hvordan området kan indrettes.

Indsigelser

Der har været flere henvendelser fra beboere i området, herunder seks indsigelser. Disse er vedhæftet som bilag. Indsigelserne er formuleret på baggrund af materiale, der er rekvireret via aktindsigt. Naboerne mener blandt andet, at byggeriet er for højt og har for høj bebyggelsesprocent, at byggeriets placering er for langt fra Århusvej, at der vil blive indbliksgener, at parkering vil genere naboerne med støj og lys, og at det vil give problemer med trafik på Århusvej. Se yderligere punkter i det vedhæftede bilag.

Miljørapport

Miljøscreeningen har vist, at der ud fra det nuværende projekt er behov for miljørapport i forhold til emnerne: Skyggekast, indblik og visuel påvirkning af gademiljø. Der er udarbejdet foreløbigt materiale med skyggediagrammer, visualiseringer m.m., som er vedhæftet til dagsordenspunktet. Dette viser, at det ansøgte byggeri er noget højere end det eksisterende byggeri i Stilling, og at flere naboer vil blive påvirket af skygge og/eller indblik. Disse forhold skal belyses grundigere i en miljørapport, hvis der arbejdes videre med etageantal på 3,5. Det vurderes, at gener vedrørende indblik, skygge og visuel påvirkning af gademiljøet kan mindskes, hvis byggeriets højde mindskes til 2,5 eller 3 etager. Der er begrænset mulighed for at ændre placeringen af bebyggelsen grundet vejbyggelinje.

Forhold til øvrig planlægning

Området er omfattet af kommuneplanramme 13.C.01, der udlægger området til centerområde og butikker, herunder boliger. Kommuneplanrammen giver mulighed for maks. 3,5 etager for facadebebyggelse langs Århusvej og bebyggelsesprocent maks. 50 %. I rammen står der desuden: "For at opnå en hensigtsmæssig udformning og/eller tilpasning til den eksisterende bebyggelse, kan der ved udarbejdelse af lokalplan, tillades højere etageantal/bebyggelsesprocent, når bebyggelsen er gade- eller pladsdannende eller i øvrigt forstærker områdets bymæssige karakter." I den oprindelige ansøgning blev der ansøgt om bebyggelse på 3,5 etager og med bebyggelsesprocent på 78 %. Det har tidligere været antaget, at kommuneplanrammen for området kunne rumme bebyggelsen. Administrationen er blevet opmærksom på, at ordlyden i kommuneplanrammen juridisk skal fortolkes som en hensigtserklæring om, at rammen ændres, hvis projektet er godt. Derfor skal der laves kommuneplantillæg, hvis

bebyggelsesprocenten skal være mere end 50 %. I planprocessen er projektet justeret på forskellig vis, og bygherre har ønsket at forhøje bebyggelsesprocenten til 90. Byggeriets øverste etage kan udnyttes som en fuld etage. Det ansøgte byggeri bør derfor i planmæssig forstand karakteriseres som 4 etagers byggeri. Det vurderes, at der er behov for kommuneplantillæg, som giver mulighed for bebyggelsesprocent på 90 % og etageantal på 4 etager, hvis projektet skal realiseres i sin nuværende form.

Administrationen anbefaler en af tre følgende handlemuligheder:

1. At man fastholder den eksisterende kommuneplanramme med bebyggelsesprocent på 50 % og tilpasser lokalplanen efter det. Dette vil give en væsentligt mindre bygningsvolumen, som formentligt ikke skal miljøvurderes, og som formentligt vil imødekomme naboernes bekymringer.
2. At man tilpasser projekt og lokalplan, så bygningshøjden og etageantal reduceres, men at kommuneplanrammen ændres, så bebyggelsesprocenten forhøjes lidt. Det præcise tal for bebyggelsesprocenten skal beregnes ud fra etagekvadratmeter, men det vil være omkring 60-70. Denne løsning vil i høj grad mindske sandsynligheden for, at der skal laves miljørapport, og den vil imødekomme naboernes bekymringer, som de har påpeget i indsigelser.
3. At der laves kommuneplantillæg for det område som lokalplanen omfatter. Kommuneplanrammens maksimale etageantal på 3,5 fastholdes og rammens bebyggelsesprocent forhøjes til 90 %. Lokalplanen justeres så tagform og bygning bliver til 3,5 etage, som anført i eksisterende kommuneplanramme.

Foroffentlighed

Ved væsentlige ændringer af kommuneplanrammer er der jf. planlovens § 23c krav om foroffentlighed forud for planarbejdet. Det vurderes, at stigning af bebyggelsesprocent fra 50 % til 90 % i kommuneplanrammen vil betyde, at der er behov for foroffentlighed. Ved en mindre ændring af kommuneplanrammen (handlemulighed 2) er der ikke juridisk krav om foroffentlighed, men i dette tilfælde vurderes det, at 14 dages foroffentlighed vil være gavnligt. Foroffentlighedsfasens formål er at indkalde ideer og forslag til planlægningen.

Områdets placering

Link til [google map Århusvej 18 og 20](#)

Link til [netgis](#)

Supplerende sagsfremstilling til Miljø- og Planudvalget den 3. december 2019:

Administrationen har undersøgt og beskrevet de emner, som Miljø- og Planudvalget ønskede belyst yderligere, jf. beslutningen 5. november 2019:

Skyggevirkninger i området

Mini-miljøvurderingen viser skyggeberegninger af projektet på Århusvej 18-20. Mini-miljøvurderingen er vedlagt sagen som bilag. Hen over året er det Århusvej 22, der bliver mest påvirket af skygge:

- Sommer: Århusvej 16 bliver påvirket om morgenen. Århusvej 22 bliver påvirket ved middagstid, om eftermiddagen og kl. 18. Stadionvej 4 får skygge i en mindre del af haven kl. 18.

- Jævn døgn: Århusvej 15 og 17 bliver påvirket morgen. Århusvej 22 bliver påvirket ved middagstid, om eftermiddagen og om aftenen. Stadionvej 4 og 6 får skygge kl. 18.
- Vinter: Århusvej 15 og 17 bliver påvirket morgen. Århusvej 17 og 22 bliver påvirket ved middagstid. Århusvej 22 bliver påvirket om eftermiddagen.

Naboer på Stadionvej ønsker, at der foretages skyggeberegninger efter kl. 18. Dette er ikke beregnet i miljøvurderingen, men kan beregnes i en evt. miljørapport.

Mulighed for at flytte bebyggelsen tættere på Århusvej

Der er i denne sag to greb i forhold til at skabe kortere afstand mellem projektets bebyggelse og Århusvej. Man kan justere vejbyggelinjen og/eller flytte bebyggelsens facade frem til vejbyggelinjen. Herunder er undersøgelsen af de to muligheder beskrevet.

- Ændre vejbyggelinje: Længs Århusvej, som tidligere beskrevet, foreligger en tinglyst vejbyggelinje på 17,5 m fra vejmidte, som Vej og Trafik er indstillet på at dispensere fra. Dermed ligger den dispenserede vejbyggelinje 12 m fra vejmidte. Administrationen har på baggrund af den nuværende trafikfremskrivning vurderet, at det på sigt vil være nødvendigt at udvide vejen for at tilgodese fremkommeligheden. Det er ikke vurderet, hvornår udbygningen vil være nødvendig. Med den dispenserede vejbyggelinje vil der i fremtiden kunne være plads til en vej med 4 spor, cykelstier, fortove og rabatter eller en vej med 2 spor, letbanetracé, cykelstier, fortove og rabatter. Notat om dette fra Vej og Trafik er vedlagt sagen som bilag.
- Flytte projektets bebyggelse - Projektets bebyggelse er ikke placeret parallelt med vejbyggelinjen. Hvor bebyggelsen har størst afstand til Århusvej, er bebyggelsen placeret 5,5 m fra vejbyggelinjen. Hvor afstanden er lavest, er bebyggelsen placeret ca. 3,8 m fra vejbyggelinjen. Bebyggelsen kan flyttes frem mod vejbyggelinjen på forskellige muligheder. Principsnit, der viser, hvordan bebyggelsen kan flyttes, er vedlagt dagsordenen som bilag.
- Bebyggelsen kan flyttes helt frem til vejbyggelinjen i den nuværende bygningsform (bygningen flyttes ca. 3,8 m), således at enkelte punkter på facaden rammer vejbyggelinjen, og andre dele af facaden ligger i en afstand på 1,7 m fra vejbyggelinjen.
- Bebyggelsen kan flyttes frem, så de yderste altaner flugter vejbyggelinjen (bygningen flyttes ca. 2,3 m). Det betyder, at der i stueplan vil være en afstand på mellem 1,5 - 4 m fra bebyggelse til vejbyggelinje.

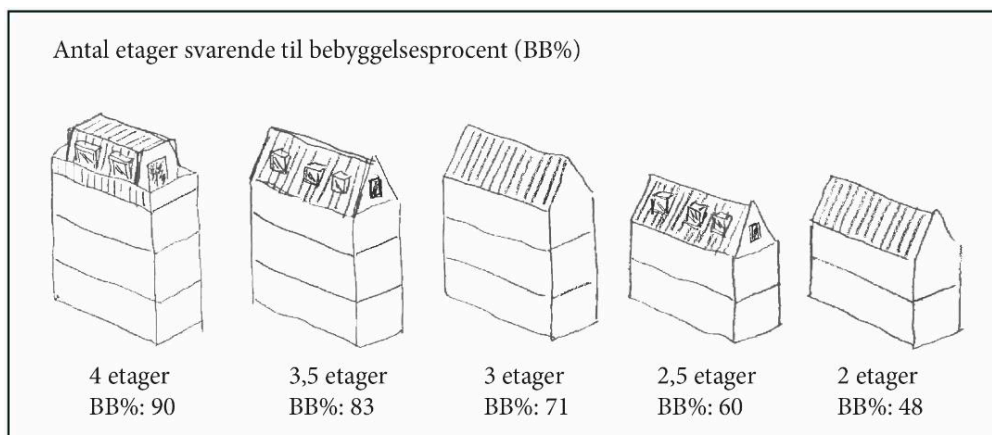
Alternativt kan bebyggelsen justeres, så facaden bliver parallel med vejbyggelinjen. Dette giver disse muligheder:

- Bebyggelsen kan flyttes helt frem, således at bebyggelsens facade flugter vejbyggelinjen (flyttes 5,5 m). At flytte bebyggelsen helt frem til facaden medfører, at stuelejlighederne vil komme til at ligge ud til vejbyggelinjen og dermed på sigt vil være placeret ud til fortovet. Stueetagen er dog hævet ca. 75 cm over jordniveau, hvilket skaber en form for afstand, så forbipasserende ikke kan kigge direkte ind i lejligheden. Ligeledes vil altaner hænge ud over vejbyggelinjen, hvilket kan lade sig gøre, så længe der er min. 2,7 meters frihøjde mellem jordniveau og nederste altan.
- Bebyggelsen kan flyttes frem til vejbyggelinjen således, at altanerne flugter vejbyggelinjen (bygningen flyttes 4 m). Denne løsning medfører, at der vil være et areal på 1,5 m mellem bygningens facade og vejbyggelinjen.

Alle løsninger kræver, at affaldshåndteringen ændres fra molokker til, at affaldet bliver håndteret i beholdere på bagsiden af bebyggelsen.

Bebyggelsesprocent i overensstemmelse med gældende kommuneplan

Kommuneplanen giver mulighed for 3,5 etager og en bebyggelsesprocent på 50. Nedenstående skitse viser, hvad antal etager svarer til i bebyggelsesprocent, hvis bygningsaftrykket fastholdes. Det vil sige, hvis bygningsaftrykket fastholdes, og projektet skal holde sig til en bebyggelseprocent på 50, så svarer det til en bebyggelse i 2 etager. Det er også muligt at lave en bebyggelse i 3,5 etager, og således vil bygningsaftrykket blive ca. 242 m²/etage.

Tilpasning til arkitekturen i området

Mini-miljøvurderingen beskriver projektets visuelle påvirkning i forhold til omgivelserne. Mini-miljøvurderingen er vedlagt sagen som bilag. Projektet er højere end den omkringliggende bebyggelse. Århusvej 22 er et af de højeste eksisterende huse i området. Den nye bebyggelse vil være ca. 1 etage højere end denne. Generelt er Stilling præget af bebyggelse i 1-1,5 etager. Bebyggelsen langs Århusvej er primært huse med saddeltage. Projektet er udformet med trempel og mansardtag, hvilket er anderledes end den eksisterende bebyggelse. Mansardtag er at sidestille med 1 hel etage i modsætning til saddeltag, som er 1/2 etage.

Bemærkninger fra lokalplanansøger

Administrationen har siden seneste politiske behandling af sagen haft møde med lokalplanansøger. Ansøger ønsker at fastholde bebyggelse i 4 etager med en bebyggelsesprocent på 90, hvis projektet skal fremstå med den kvalitet, som det er tiltænkt, og som udvalget blev præsenteret for på et foretræde før igangsættelsen. Udvikler kan have tvivl om, hvorvidt projektet kan gennemføres, hvis bebyggelsesprocenten og etagehøjden ikke fastlægges, som ansøger ønsker. Udvikler har ønsket at komme med bemærkninger til sagen. Bemærkningerne er vedlagt sagen som bilag.

Udvikler foreslår at tilpasse projektet med følgende:

- Molokker mod gaden erstattes af affaldscontainere i gården (der køres frem til tømning).
- Bygningen rykkes frem mod vejbyggelinjen, altaner hænges evt. ud over fortov fra 1. sal, stueetage lejligheder får mindre altaner/fransk altan.
- Der afskærmes med lukket hegn ud for port m.v. så lysgener undgås til naboer (gerne i form af levende, grønt hegn).

Dialog og høring

Foroffentlighed efter planlovens § 23c

Administrationen foreslår, at der igangsættes 14 dages foroffentlighed, hvor offentligheden har mulighed for skriftligt at komme med ideer og forslag til projektet.

Indledende borgerdialog

Administrationen vurderer ikke, at planlægningen er af en sådan karakter, at der skal planlægges efter proceduren for indledende borgerdialog og foroffentlighed (besluttet på Økonomiudvalgets møde 28. august 2019).

Indstilling

Direktør Frederik Gammelgaard indstiller,

- at der vælges en af tre handlemuligheder
- at der laves kommuneplantillæg for området, hvis der vælges mulighed 2 eller 3
- at der gennemføres 14 dages foroffentlighed, hvis der laves kommuneplantillæg.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at der udarbejdes et kommuneplantillæg og lokalplanforslag med udgangspunkt i
  - at stueetagen kan hæves 70-75 cm
  - en byggehøjde på 2½ etage
  - en bebyggelsesprocent på 60-70%
  - en vejbyggelinje på 12 meter (hvor altaner må hænge ud over)
- at der gennemføres 14 dages foroffentlighedsproces for det nye kommuneplantillæg og lokalplanforslag.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget.

Beslutning i Miljø- og Planudvalget den 5. november 2019, pkt. 204:

Fraværende Claus Bloch

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at genoptage sagen på næste møde, med yderligere belysning af: skyggevirkninger i projektet, mulighederne for at rykke bebyggelsen tættere på vejen, en lavere bebyggelsesprocent i området (mindre massivt byggeri) i overensstemmelse med kommuneplane og en bedre tilpasning til arkitekturen i området.

Bilag

indsigelser frem til 22 oktober samlet

Notat ang vejbyggelinier og deres anvendelse ved Århusvej, Stilling november 2019

Vurdering af bebyggelsen - mini miljøvurdering_20191120

Bemærkninger fra lokalplanansøger og dennes rådgiver november 2019

Principsnit af bebyggelse i forhold til Århusvej_

Mansardtag_diagramsnit

Punkt 230: Behandling af hørings svar efter tidlig dialog om projektet Kirkegaards Baghave øst for Sygehusvej i Skanderborg

01.00.05-P16-5-18

Resume

Pluskontoret Arkitekter har på vegne af fire grundejere / projektudviklere, der ejer en række ejendomme i karréen mellem Sygehusvej / Ole Lund Kirkegaards Stræde / Adelgade / Bloms Butikscenter, anmodet om igangsætning af planlægning for en byfortætning i området.

Økonomiudvalget besluttede på deres møde den 25. september 2019, at der på det foreliggende projektgrundlag kunne arbejdes videre med projektet, og at der blev igangsat en forhøring efter planlovens § 23c med afholdelse af borgermøde den 9. oktober 2019.

Høringsfristen er udløbet, og Miljø- og Planudvalget og Økonomiudvalget anmodes om at tage stilling til de indkomne hørings svar med henblik på stillingtagen til igangsætning af lokalplan og kommuneplantillæg.

Sagsfremstilling

Baggrund

De fire grundejere / projektudviklere ønsker at skabe et nyt boligområde bag facadebebyggelsen langs Ole Lund Kirkegaards Stræde, Adelgade og Sygehusvej og til erstatning for den eksisterende bebyggelse i Dagmarcenteret og bebyggelserne langs Sygehusvej.

[Link til projektets placering](#)

Formål

Den ønskede nye bebyggelse er mellem tre og fem etager og organiseret som punkthuse i en åben struktur omkring nye byrum, der fungerer som vej- og / eller stiadgange til områdets bebyggelse og p-kældre, samt en række grønne byrum med mulighed for udeophold på terræn.

Op mod Bloms vestlige bagfacader tænkes en del af bebyggelsen opført som ensidigt belyste etageboliger.

Projektet rummer i alt ca. 251 boligenheder, fordelt med ca. 50 % familieboliger og 50 % ungdoms- / ældreboliger. I stueetagen i bebyggelserne langs stiforbindelsen fra Sygehusvej til Adelgade (det nuværende Dagmarcenter) planlægges et mindre antal butikker og / eller liberale erhvervsenheder.

Den eksisterende randbebyggelse langs Ole Lund Kirkegaards Stræde og Adelgade er ikke omfattet af projektområdet.

Langs Sygehusvej fjernes den eksisterende butik til detailhandel (tæppe- og gardinbutik), en ældre to-etages beboelsesbygning (Sygehusvej 30), samt randbebyggelse syd for Stændertorvet (Sygehusvej 14-22), samt bebyggelserne i Dagmarcenteret. Stændertorvet tænkes at indgå i projektet og erstattes af nyt byrum, der skaber en tværgående forbindelse for de gående mellem Sundhedshuset og Adelgade / Bloms Butikscenter.

Bebyggelsen påtænkes opført med saddeltag og indrettet med altaner. Projektet viser bebyggelse i 3½-5½ etage.

Mod nord fastholdes eksisterende stiforbindelse fra Adelgade / Ole Lund Kirkegaards Stræde mod Sygehusvej, og mod syd de eksisterende stiforbindelser fra Sygehusvej mod Adelgade og Bloms Butikcenter.

Friarealer tænkes indrettet på altaner, som gårdhaver over p-kældre og på terræn. Parkering indrettes i forskellige p-kældre under de nye bebyggelser.

Projektet vil ifølge projektbeskrivelsen have særlig fokus på bæredygtighed, historie og fællesskab.

Samlet set vil projektets bebyggelsesprocent blive på 133 %.

Det indsendte projekt vedlægges som bilag.

Forhold til nuværende planlægning

Området er omfattet af kommuneplanrammerne 10.C.12 og 10.BE.06, der udlægger områderne til henholdsvis centerformål og blandet bolig- og erhvervsformål med et maks. etageantal på 3,5 etager langs Sygehusvej og 2,5 etager for anden bebyggelse og en bebyggelsesprocent på henholdsvis 130 og 100.

Projektet forudsætter derfor nye kommuneplanrammer.

Høringssvar

Der er indkommet fire høringssvar. Alle høringssvar og et samlet høringsnotat med administrationens bemærkninger til høringssvarene er vedlagt. Af høringssvarene fremgår bl.a., at der fra fleres side er opmærksomhed på at fastholde det spændende bymiljø, som projektet lægger op til, herunder at sikre, at håndtering af trafikafvikling og parkering i området får fokus i den videre planlægning og under anlægsfasen.

Et høringssvar påpeger, at projektet vil påvirke afsenders ejendom Ole Lund Kirkegaards Stræde 11, uden at afsender får samme muligheder som projektområdet, uanset afsenders ejendom ligger i samme kommuneplanramme.

Dilemmaer til drøftelse

På baggrund af høringssvarene og den efterfølgende interne screening af projektforslaget foreslås en drøftelse af følgende dilemmaer:

Bymiljø versus adgangs- og parkeringsforhold

En udarbejdet trafikikkerhedsrevision viser, at det med enkelte tilretninger er muligt at etablere et spændende bymiljø mellem husene, hvor der kan indrettes forbindelser for gående og cyklende, friarealer for bebyggelserne og

opholdsmuligheder for passerende gennem området. Dette fordrer, at den videre planlægning sikrer de viste vej- og stiadgange og parkeringsløsninger.

Udviklergruppen vil i øvrigt gerne i dialog med Miljø- og Planudvalget om, hvordan projektets visioner om bæredygtighed, herunder indretningen af et spændende og bæredygtigt bymiljø, fastholdes fra vision til realisering. Udviklergruppen har udarbejdet et notat, der beskriver gruppens visioner nærmere.

Notatet vedlægges sagen.

Ved den interne screening er det i øvrigt påpeget, at projektets realisering af hensyn til trafikafvikling og parkeringssøgning bør etapeopdeles.

Skygge og indblik

Ved den interne screening er det påpeget, at projektets placering og etageantal kan have væsentlig indvirkning (skygge og indblik) i forhold til de eksisterende beboelser langs Ole Lund Kirkegaards Stræde. Skyggediagrammer, der viser skygebilledet nu og for projektet vedlægges.

Lokalplanområdets afgrænsning

Høringssvaret vedr. den fremtidige anvendelse af Ole Lund Kirkegaards Stræde 11 giver anledning til at overveje den nye bebyggelses etageantal og projektområdets afgrænsning. Derfor skal det overvejes, om igangsætning af lokalplan og ændringerne af kommuneplanens rammer bør afvente, at de nærmere konsekvenser for Ole Lund Kirkegaards Stræde 11 og de øvrige bebyggelser langs gaden er belyst yderligere.

Lokalplanarbejdet bør i øvrigt afvente, at udviklergruppen fremsender en etapeplan, der redegør for, hvordan området kan opdeles i minimum to etaper, og hvordan den enkelte etape kan indrettes med de nødvendige veje, stier, parkering og friarealer. Etapeplanen vil dermed også være afgørende for afgrænsning og dermed igangsætning af planlægningen for en første etape.

Institutions- og skolekapacitet

Projektet omdanner et større område end hvad, der har ligget til grund for de tidligere prognoser. Derfor er der foretaget en ny beregning.

Børn og Unge oplyser, at der ikke forventes kapacitetsproblemer i forhold til 0-2 års-området, hvor dagplejen vil kunne bruges som buffer. Derimod er kapaciteten på 3-5 år-området stort set udnyttet både i Skanderborg by, Højvangen, Stilling og Vurring. Derfor vil en fuld udbygning af hele området i 2022 og 2023 betyde, at der må undersøges alternative løsninger end flytning af børn mellem distrikterne. Det kan f.eks. være tale om, at forlænge aftale om leje af Eskebækparken eller ressourcetildeling til evt. udegruppe.

På skoleområdet forventes der tilsvarende kapacitetsproblemer. Børn og Unge foreslår, derfor at en fuld udbygning af hele området fordeles over en længere periode, så Morten Børupskolen vil få bedre mulighed for at optage et færre antal nye elever pr. år inden for den eksisterende kapacitet.

Lokalplanlægningen af området bør på baggrund af ovennævnte ske i f.eks. to etaper.

Lokalplanproces

Miljø- og Planudvalget og Økonomiudvalget kan, jf. ovenfor, vælge at udsætte igangsætning af lokalplan- og kommuneplantillæg med det formål at få større klarhed over afgrænsningen af planområdet.

Økonomi

Projektområdet omfatter to kommunale vejarealer 7000n (offentlig vejareal og tilhørende 18 p-pladser) og 7000p (offentlig vej- og torveareal og tilhørende 7 p-pladser). De to kommunale arealer forudsættes anvendt til adgangsveje til områdets private parkeringspladser, stiforbindelser og ny torvestrækning med offentlig adgang, samt ny bolig- og / eller bolig- / erhvervsbebyggelse.

Inden for projektområdet forudsættes kommunal erhvervelse til busholdebaner samt evt. bygningsareal til chauffør- og ventefaciliteter for busrejsende langs østsiden af Sygerhusvej. Der skal derfor opstartes dialog med udviklergruppen om forudsætningerne for erhvervelse / magelæg af ovennævnte arealer, herunder reetablering af offentlig tilgængelige p-pladser. Det forventes ikke at være kommunale udgifter forbundet med magelægget.

Der vil i selvstændig sag blive redegjort nærmere for dette magelæg.

Dialog og høring

-

Indstilling

Direktør Frederik Gammelgaard indstiller,

- at dilemmaerne drøftes
- at Miljø- og Planudvalget optager dialog med udviklergruppen om, hvorledes et spændende og bæredygtigt bymiljø fastholdes fra vision til realisering
- at der igangsættes supplerende arbejder med henblik på afklaring af planområdets afgrænsning
- at igangsætningen af lokalplan- og kommuneplanarbejdet afventer ovennævnte.

Beslutning

De samlede høringssvar blev fremlagt på mødet i Miljø- og Planudvalget og indgår herefter i sagens behandling.

Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at Miljø- og Planudvalget optager dialog med udviklergruppen i januar-februar om, hvorledes et spændende og bæredygtigt bymiljø fastholdes fra vision til realisering
- at der igangsættes supplerende arbejder med henblik på afklaring af planområdets afgrænsning
- at igangsætningen af lokalplan- og kommuneplanarbejdet afventer ovennævnte
- at sagen derudover afventer en drøftelse i Byrådet om evt. ændring af p-normen i Skanderborg
- at projektforslaget indgår som case i Byrådets kommende drøftelse af p-normen.

Bilag

Kirkegaards baghave_Borgermøde_Materiale til udsendelse

Høringsnotat vedrørende foroffentlighed for området øst for Sygehusvej

Kirkegaards Baghave_Notat vedr. bæredygtighed 2019-11-19

Skyggediagrammer - nuværende og for projektet Kirkegaards Baghave

Hørringssvar Kirkegaards Baghave - samlet

Punkt 231: Status på trafikforsøg Skanderborg Midtby mv. - realisering af Politik for Skanderborg Midtby

01.00.05-P20-3-16

Resume

Med denne sag orienteres Miljø- og Planudvalget om status for projektet Skanderborg Midtby og den forsøgsmæssige indretning af Adelgade nord (etape 1). Samtidig anmodes udvalget om at drøfte planen for de tilbageværende tiltag til realiseringen af etape 2 og 3 af Politik for Skanderborg Midtby.

Sagsfremstilling

Byrådet besluttede den 2. maj 2019 at igangsætte etape 1 for projektet som er en forsøgsmæssig indretning af Adelgade nord incl. krydsområdet og en ombygning af Ole Lund Kirkegaards Stræde. Sideløbende hermed afprøves tidsbegrænsning af de mest centrale p-pladser, tiltag til cykelfremme, samt diverse byrumsinventar og beplantning.

Status på etape 1 er:

Forsøgningsmæssig indretning af Adelgade nord incl. krydsområdet

Projektet med indretning af forsøgsstrækning af Adelgade nord er snart tilendebragt, og gaden er indrettet med cykelbaner og er fartdæmpet til 30 km/t. Ole Lund Kirkegaards Stræde er også indrettet med cykelstier, og gaden er forlagt mod nord, således at der er et bredere fortov i vejens sydside og skabt bedre sammenhæng til Kulturtorvet. Dette for at forbedre forholdene for cyklende og gående og skabe let adgang til byens større p-pladser.

På den nordlige strækning af Adelgade er der indrettet tre parkeringsbaner til korttidsparkering for i alt 16 køretøjer af 15 minutters varighed og til vareleveringer.

Sideløbende med forsøget etableres der ny gadebelysning med LED i stedet for de gamle gadelamper, som længe har været udfordrende at vedligeholde. Inden udgangen af 2019 bliver enkelte nye gadelamper sat op på de steder, hvor der er fjernet nogle som følge af projektet. Af hensyn til julebelysningen bliver den resterende belysning stående hen over jul og først udskiftet i 2020.

Tidsbegrænsning af de mest centrale p-pladser

På Møllegades parkeringsplads har der i en periode været skiltet med 3 timers parkering på hele pladsen, med det formål, at pladserne i højere grad har kunne være til gavn for handelslivet. Denne skiltning, er efter ønske fra beboere og de der arbejder i midtbyen, nu ændret, så der er 3 timers parkering på en del af pladserne og fri parkering på resten.

Tiltag til cykelfremme

På den nordlige del af Adelgade og på Ole Lund Kirkegaards Stræde er der indrettet cykelstier, både for at højne trafiksikkerheden og gøre det mere attraktivt at cykle til og i midtbyen. Lokalfædelingen af Cykelforbundet har ønsket, at der er flere cykelstativer langs hele gaden og ikke kun på få steder. Derfor er der på udvalgte steder på hele Adelgade og ved Kulturhuset sat cykelstativer op af forskellig slags. Stativerne skal evalueres i sammenhæng med det øvrige forsøg.

Prioriterede tiltag i etape 2 og 3:

Afsatte budgetmidler

I forbindelse med budgetforliget er der afsat midler svarende til følgende tiltag i etape 2 og 3:

- Detailprojekt for en permanent ombygning af Adelgade syd
- Etablering af permanente belægnings på Adelgade syd
- Signalregulering af krydset Vestergade/Sygehusvej
- Busbane på Sygehusvej
- Udvidelse af Alléen fra Adelgade til Asylgade.

Tiltag i 2020

I 2020 gennemføres evaluering af forsøget for Adelgade nord.

Evalueringen vil omfatte opfølgning på målinger og interviews udført foråret 2019:

- Trafiktællinger, der sammenligner bil- og cykeltrafikken, samt parkeringssituationen før og efter forsøget.
- Tællinger og interviews af de besøgenes oplevelsen af byrummet.
- Butikkernes omsætningstal.
- Tilbage meldning fra nogle af byens aktører; Cityforeningen, Kulturhuset og Foreningen Skønnest ved Skanderborg

I tillæg til evalueringen, vil der blive gennemført justeringer af trafikforsøget for at imødegå de erfaringer, som viser sig igennem evalueringen.

Tiltag i 2021

I 2021 er der afsat 1,8 mio. kr. til Skanderborg Midtby.

Adelgade syd: På baggrund af evalueringen af forsøgsstrækningen i Adelgade nord - udarbejdes et egentlig detailprojekt for en permanent ombygning af Adelgade syd.

I Politik for Skanderborg Midtby og de opfølgende arbejder har det været lagt op til, at indretningen af Adelgade syd (Shoppingzonen) skal signalere, at trafik sker på de gåendes præmisser, således at gaden indrettes som gågade med kørsel tilladt. Administrationen forventer, at der på baggrund af evalueringen af den nordlige forsøgsstrækning kan ske en nærmere afklaring af, om ombygningen af lyskrydset og Ole Lund Kirkegaards Stræde har den tilstrækkelige virkning i forhold til at flytte bilerne fra Adelgade syd til Ole Lund Kirkegaards Stræde og Sygehusvej frem mod de større p-pladser, eller om indretningen af Adelgade syd skal understøtte dette yderligere, f.eks. ved en ensretning af Adelgade fra syd mod nord.

Tiltag 2022-2023

I 2022 og 2023 er der samlet afsat 6,39 mio. kr. til Midtbyplanen. Herudover er der afsat 4,5 mio kr. til kommunale parkeringspladser. Til det beløb skal lægges den sum, som kan hentes fra parkeringsfonden på ca. 1,9 mio kr.

Permanente belægnings på Adelgade syd: På baggrund af detailprojekteringen i 2021 reserveres midler til en permanent ombygning af Adelgade syd (Shoppingzonen).

Lyskryds Vestergade / Sygehusvej: Administrationen anbefaler, at det undersøges nærmere, om der er behov for en signalregulering af krydset, og at denne opgave evt. kan udskydes til senere. Anlægskronerne kan således med fordel anvendes som supplerende til budgettet for de permanente belægnings på Adelgade for at højne kvaliteten af projektet.

Busbane på Sygehusvej: I sammenhæng med byfortætningsprojektet afgrænset af Adelgade, Ole Lund Kirkegaards Stræde og Sygehusvej, planlægges der for etableringen af en ny busgade som erstatning for busholdepladsen på Møllegades parkeringsplads. Det giver nye muligheder for den kollektive trafik får en central placering i forhold til de vigtige de funktioner i midtbyen.

Nye parkeringspladser på Møllegades parkeringsplads: Når der er etableret busgade på Sygehusvej kan busholdepladsen på Møllegades parkeringsplads nedlægges, og der kan i stedet etablere 40 parkeringspladser på arealet.

Udvidelse af Alléen fra Adelgade til Asylgade: For at fredeliggøre Adelgade fra lyskrydset til Bloms forbedres tilgængeligheden til Parkvej fra syd via Alléen.

Administrationen skønner, at de ovennævnte opgaver kan løses inden for det afsatte budget for 2022 og budget 2023 samt midler afsat til parkering.

Delprojekter som ikke realiseres nu

Geometriske ændringer af krydset Adelgade / Ole Lund Kirkegaards Stræde: I forsøgsindretningen af gaden er belægningen i krydset ændret, så det guider bilisterne til at vælge ruten mod Sygehusvej. Det er valgt ikke at ændre signalanlægget geometrisk med tilføjelse af svingbaner og helleanlæg af hensyn til pladsen på fortovene. Det er i stedet valgt at arbejde med 'bløde' virkemidler for at opnå den ændring i trafikantadfærd som er nødvendig for ændring af trafikstrukturen. Det kan senere vise sig, at der alligevel bliver behov for en ændring af signalanlægget, hvis det nye gadeprofil og de nye permanente belægnings på Adelgade syd ikke i tilstrækkelig grad kan sikre, at trafikken på denne strækning afvikles på de på de bløde trafikanters præmisser.

Permanente belægnings Adelgade nord: I forsøgindretningen ændres fortovsbelægningerne på Adelgade nord ikke. For at skabe et sammenhængende byrum langs hele Adelgade har det været en ide at forny fortovsbelægningerne på Adelgade nord med en belægning, som matcher de belægnings, som vælges for Adelgade syd.

Kulturtorvet: Torvet bliver liggende med sin nuværende udformning. Små justeringer kan evt. hjælpe til at forbedre de anvendelsesmuligheder, som allerede eksisterer.

Hæve-sænke-pullerter: Etableringer af hæve-sænke-pullerter udskydes, da det er undersøgt nærmere, hvad det vil koste at etablere hæve-sænke-pullerter i de fem placeringer, som det var ønsket fra projektets start. Det vurderes, at etableringen af hæve-sænke-pullerter vil være uforholdsmæssigt dyrt set i lyset af, hvor ofte de forventes anvendt. Der er i stedet fundet alternativer til afspærring af Adelgade under eksempelvis Lys Nat, og der er samtidigt arbejdet med et standard setup til afspærring af Adelgade som hjælp til de arrangører, som afholder arrangementer i Adelgade.

Økonomi

Der er i budgetaftalen for 2019 afsat 1,8 mio. kr. i 2021, 4,59 mio kr. i 2022 og 1,8 mio kr. i 2023 til Midtbyplanen etape 2 og 3 - reduceret projekt. I budgetaftalen er der også afsat 4,5 mio kr. til kommunale parkeringspladser, dvs. til anvendelse af parkeringsfondsmidler til etablering af nye parkeringspladser på Møllegades parkeringsplads, hvor der i dag er busholdeplads, og til etablering af en ny bysgade på Sygehusvej.

Dialog og høring

Dialoggruppen for Skanderborg Midtby, herunder særligt Skanderborg Cityforening, Kulturhuset og Foreningen Skønnet ved Skanderborg, bør efter den politiske behandling blive orienteret om status, og om hvorledes projektet forventes evalueret i 2020 og genoptaget i 2021.

Dialoggruppen drøfter på møde i januar 2020 gruppens fortsatte virke, herunder nyt kommissorium. Der har på gruppens møde i efteråret 2019 været talt om, at der fremadrettet er en løbende inddragelse af de mest centrale aktører; Skanderborg Cityforening, Kulturhuset og Foreningen Skønnet ved Skanderborg med henblik på erfaringsopsamling af forsøget, mens den samlede dialoggruppes virke herefter mere vil være idégenererende, og gruppen derfor kun samles lejlighedsvis.

Indstilling

Direktør Frederik Gammelgaard og Koncernchef for Teknik og Miljø indstiller,

- at orienteringen om status for trafikforsøget tages til efterretning
- at de følgende tiltag gennemføres for de bevilgede midler til etape 2 og 3 for realisering Politik for Skanderborg Midtby
  - Detailprojekt for en permanent ombygning af Adalgade syd (2021)
  - Permanente belægninger i Adalgade syd (2022-2023)
  - Evt. signalregulering af krydset Vestergade / Sygehusvej
- at Skanderborg Cityforening, Kulturhuset og Foreningen Skønnet ved Skanderborg orienteres om status og prioritering af tiltagene i budgetårene 2020-2023.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tage orienteringen om status for trafikforsøget til efterretning
- at de følgende tiltag gennemføres for de bevilgede midler til etape 2 og 3 for realisering Politik for Skanderborg Midtby
  - Detailprojekt for en permanent ombygning af Adalgade syd (2021)
  - Permanente belægninger i Adalgade syd (2022-2023)
  - Evt. signalregulering af krydset Vestergade / Sygehusvej
- at det præciseres, at hæve-sænke-pullerterne bibeholdes i projektet men i en billigere udgave
- at Skanderborg Cityforening, Kulturhuset og Foreningen Skønnet ved Skanderborg orienteres om status og prioritering af tiltagene i budgetårene 2020.
- at de nævnte foreninger inddrages i evalueringen, og forberedelsen af de kommende tiltag
- at der iværksættes en informationskampagne om trafikprojektet, herunder hvilke færdselsregler der gælder i de nye tiltag.

Punkt 232: Klima-, energi- og ressourcepolitikken

00.16.02-G01-1-18

Resume

Vedlagte forslag til klima-, energi- og ressourcepolitik er udarbejdet i forlængelse af Miljø- og Planudvalgets drøftelser den 10. september og 1. oktober 2019. Udvalget bedes dels forholde sig til indholdet, dels til den videre proces.

Sagsfremstilling

Baggrund

På baggrund af drøftelserne i Miljø- og Planudvalget i løbet af september og oktober, herunder udvalgets ønske om at politikken også skal have fokus på ressourcer / cirkulær økonomi, er vedlagte forslag til klima-, energi-, og ressourcepolitikken udarbejdet.

I målsætningerne for ressourcer henvises der til Affaldsplanen og de mål, der fastsættes i denne, da der på Affaldsområdet foreligger solide data, der muliggør konkrete måltal. Derudover er der beskrevet mere kvalitative mål for reduktionen af ressourceforbruget generelt.

Indholdsmæssigt er vision og målsætninger suppleret af seks strategispor.

1. Energi og elektrificering
2. Transport
3. Udvikling af by og land
4. Ressourcer
5. Fællesskaber og formidling
6. Skanderborg Kommune går forrest

De første tre strategispor omhandler strategier i forhold til områder, som i kommunens energiregnskab (suppleret af data for landbruget) er kendetegnet ved høj udledning af CO₂.

Strategispor 4 omhandler Skanderborg Kommunes tilgang til jordens begrænsede ressourcer og omstillingen til cirkulær økonomi, mens strategispor 5 beskriver, hvordan vi vil inddrage, samarbejde og skabe partnerskaber med borgere, erhvervsliv, lokalsamfund mv. for at finde fælles svar på klimakrisens udfordringer.

De første fem strategispor er rettet mod Skanderborg Kommune som samfund, mens strategispor 6 omhandler Skanderborg Kommune som virksomhed. Her har Miljø- og Planudvalget understreget vigtigheden af, at vi som kommune går forrest i den grønne omstilling. Strategisporet indeholder derfor dels mange af de elementer, der også arbejdes med på samfundsniveau i strategispor 1-5, dels elementer, som skal ruste organisationen (eksempelvis totaløkonomimodeller) og de ansatte (eksempelvis opkvalificering) til at spille en væsentlig rolle i den grønne omstilling.

Indfrielsen af klima-, energi-, og ressourcepolitikken er afhængig af, at alle dele af kommunen engageres i implementeringen - blandt andet indsatser relateret til erhvervsudvikling, planlægning, indkøb, energi, transport, bygninger, uddannelse og folkeoplysning. Politikken bredde og tværgående sigte afspejles i, at den bidrager til at indfri en lang række af Verdensmålene (se vedlagte bilag, der viser koblingen mellem politikken og verdensmålene).

Realisering af politikken

Klimapolitikken bliver udmøntet via en række forandringer i en klimaplan, der rummer konkrete initiativer inden for de seks strategispor. Forandringerne skal sikre, at der sker en reduktion af CO₂-udledningen og nedbringe forbruget af ressourcer. Der arbejdes på et oplæg til Miljø- og Planudvalget (baseret på Miljø- og Planudvalgets arbejdsprogram, Bæredygtighedsudvalgets anbefalinger mv.), hvor de forskellige forslag til forandringer - i form af indhold og rækkefølge for gennemførelse - præsenteres.

Nogle af de centrale initiativer forventes at være: Samarbejdet med borgere, erhvervsliv, lokalsamfund mv. omkring videnopbygning og konkrete handlemuligheder med fokus på klima og ressourcer; at sikre gode rammevilkår for den grønne omstilling (etablering af el-ladestander, elektrificering af landsbyer mv.); omstille kommunens egen flåde af køretøjer til vedvarende energi mv. Derudover forventes det, at en række initiativer, som skal indgå i klimaplanen, vil følge af de politiske forhandlinger om en klimaplan på Christiansborg. Resultatet forventes at foreligge til foråret, og her vil kommunerne formentlig blive pålagt nye opgaver og få nye værktøjer.

På nuværende tidspunkt er der dog allerede igangsat en række konkrete initiativer, som spiller ind i de seks strategispor, og som skal bidrage til at indfri politikkenes målsætninger.

Grøn og cirkulær indkøbspolitik

I forlængelse af drøftelserne med Økonomiudvalget den 20. november arbejdes der på indhold og proces for arbejdet. Der er siden givet tilsagn fra Miljøstyrelsens Rejsehold for Cirkulære indkøb i form af faglig bistand til udvikling af ny politik.

Grønne forretningsplaner for SMV'er

Skanderborg Kommune og Erhverv Skanderborg har i fællesskab fået tilsagn om og bevilget 245.000 kr. til at deltage i et tværregionalt projekt, med det formål at give op til 45 små og mellemstore virksomheder (SMV'er) i kommunen mulighed og støtte til at udvikle grønne forretningsplaner. Projektet er nævnt som en af Bæredygtighedsudvalgets prioriterede anbefalinger (nr. 5), og vil bidrage til at reducere CO₂- og energiforbruget i kommunen.

Vedvarende energi

Miljø- og Planudvalget besluttede den 1. oktober 2019, at der skal udarbejdes et oplæg til rammer og retning for lokal forsyning af vedvarende energi i Skanderborg.

Bæredygtighed i børnehøjde

Næste runde af Bæredygtighed i børnehøjde løber af stabelen i det nye år. Initiativet giver viden om og mulighed for at handle på at nedbringe ressourceforbruget for børn og voksne på kommunens institutioner.

Affaldssortering

Arbejdet med affaldssortering på kommunale institutioner er sat i gang. Initiativet er et ud af 33 projekter under Affaldsplanen, og er medvirkende til at indfri klima-, energi-, og ressourcepolitikkenes målsætninger.

Blafferstoppesteder

Ansøgning ligger aktuelt hos Vejdirektoratet med henblik på at opnå tilladelse. Herefter kan etableringen igangsættes.

Dialog og høring

Videre proces

Med opstarten på revisionen af den tidligere klimapolitik ønskede Miljø- og Planudvalget, at formuleringen af den nye klima-, energi-, og ressourcopolitik indledningsvist skulle ske i udvalget og bygge på input og erfaringer fra blandt andet Bæredygtighedsudvalgets involverende arbejde.

I forhold til den videre proces kan det overvejes, om der skal ske involvering internt og / eller eksternt før eller efter den endelige byrådsgodkendelse, eksempelvis med det formål at kvalificere politikken og skabe ejerskab og engagement i forhold til indfrielsen af målsætningerne. Samtidig kan en involveringsproces lægge op til et videre samarbejde på administrativt niveau om konkrete initiativer, der kan spilles ind i klimaplanen.

En involveringsproces kunne blandt andet omfatte udvalgte eller alle nedenstående aktører:

- Øvrige politiske politiske udvalg
- Temamøde i Byrådet
- Kommunikation til relevante organisationer, erhvervsliv, landbrug, borgere mv. mhp. at skabe partnerskaber for konkrete handling.

Administrationen tilrettelægger den videre proces på baggrund af Miljø- og Planudvalgets drøftelse af involvering.

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at koblingen mellem klima-, energi- og ressourcopolitikken og verdensmålene tages til efterretning
- at oversigten over igangsatte initiativer tages til efterretning
- at forslag til klima-, energi- og ressourcopolitikken godkendes som grundlag for den videre proces
- at der tages stilling til den videre proces frem mod byrådsgodkendelse af politikken.

Beslutning

Plancher fra oplægget på mødet vedlægges.

Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at koblingen mellem klima-, energi- og ressourcopolitikken og verdensmålene tages til efterretning
- at oversigten over igangsatte initiativer tages til efterretning
- at der tilføjes en faktaboks om biomassens virkning på CO₂-udledningen
- at forslag til klima-, energi- og ressourcopolitikken godkendes som grundlag for den videre proces
- at der udarbejdes et forslag til handlingsplan til implementering af politikken
- at der tilrettelægges en høringsproces for både forslag til politik og handlingsplan, inden forslagene færdiggøres
- at høringsfasen kombineres med udmelding af klimapuljen.

Bilag

Klimapolitik 19.11.19

Klima-, energi-, og ressourcopolitikken og verdensmålene

Punkt 233: Forslag til kriterier for klimapuljen og anvendelse heraf

00.16.02-G01-1-18

Resume

Miljø- og Planudvalget skal tage stilling til vedlagte forslag til kriterier for Skanderborg Kommunes Klimapulje.

Sagsfremstilling

Med Budget 2020 besluttede Byrådet at etablere en klimapulje på 3 mio. kr. årligt. Det blev ligeledes besluttet, at konkrete kriterier for tildeling af midler beslutes af Byrådet. På baggrund af Miljø- og Planudvalgets drøftelse den 5. november 2019 er vedlagte forslag til kriterier udarbejdet.

Afsættet for puljen er de målsætninger om 70 % reduktion af CO₂-niveauet i 2030 set i forhold til 1990 for Skanderborg Kommune som samfund, og CO₂-neutralitet for Skanderborg Kommune som virksomhed i 2025, som Byrådet ligeledes enedes om ved budgetforliget. Målsætningerne er omdrejningspunkt for den kommende klima-, energi-, og ressourcepolitik. Dertil understøtter puljen initiativer, der bidrager til at indfri målet om begrænset ressourceforbrug, som ligeledes er hentet fra den kommende klima-, energi-, og ressourcepolitik.

Der er lagt op til, at beslutningskompetencen i forhold til tildeling af midler ligger hos Miljø- og Planudvalget, og at kriterier og øvrige rammer omkring puljen evalueres efter et år og revideres, hvis det fra politisk hold skønnes nødvendigt.

Med Klimapuljen lægges der op til, at kontrakt- og aftaleholdere fra kommunens institutioner, stabe og fagsekretariater m.v. kan ansøge om midler fra puljen. Dog således at borgere, erhvervsliv, organisationer m.v., der har gode ideer til den grønne omstilling, via og i samarbejde med relevante kontraktholdere kan søge om midler. Da det forventes, at der allerede arbejdes med klima og ressourcer ind i driften, er det sigtet, at tildelingen af midler går til initiativer, der er tværgående og er/rummer mulighed for at være skalérbare.

Stort set alle eksterne (borgere, foreninger, fællesskaber mv., men ikke kommunens kontraktholdere) kan allerede i dag søge midler til formål, der ligger inden for FN's verdensmål via fællesskabspuljen. For at understrege dette, og for at give borgere og andre eksterne mulighed for at søge om midler til borgerdrevne klimatiltag, bør kriterierne for fællesskabspuljen tilpasses, så midlerne også kan anvendes til klima- og ressourcerettede projekter. Dermed vil borgere, foreninger m.v. kunne søge midler via en eksisterende pulje, hvor der er etableret et administrativt set up, der er gearet til ansøgninger fra eksterne.

Forslag til delvis anvendelse i 2020

Det foreslås, at der i 2020 reserveres en del af midlerne fra puljen til gennemførelse af en række omstillinger, der skal bidrage til at indfri målsætningerne for klima-, energi- og ressourcepolitikken, og dermed lever op til puljens formål. Konkret drejer det sig om initiativer, der forventes at indgå i den kommende klimaplan, men som det giver mening at opstarte allerede på nuværende tidspunkt:

- Skovrejsning i 2020 med henblik på CO₂-optag, 500.000 kr.
- Klimapris, 10.000 kr. årligt
- Borgerrettede forsøg med el-cykler, 200.000 kr.
- Opstilling af yderligere to elladestandere på Fælleden, 200.000 kr.
- Gøre klar til fremtidens el-biler i det offentlige rum - ladeinfrastruktur (forprojekt), 100.000 kr.

- Grønt forbrug - udvikling af praksis for bæredygtige indkøb, for at øge den samlede mængde af bæredygtige og grønne indkøb, 200.000 kr.
- Strategi for elektrificering af Skanderborg Kommune som samfund (i samarbejde med forsyningselskaber m.v.), 250.000 kr.
- Beslutningsgrundlag for omstilling af kommunens flåde af køretøjer til vedvarende energi samt bæredygtig medarbejdertransport, 150.000 kr.

Hvis der fra politisk side ønskes at reserve midler til ovennævnte initiativer, vil der således være 1,39 mio. kr. tilbage i puljen i 2020, som kontrakt- og aftaleholdere har mulighed for at søge om.

Miljø- og Planudvalget skal endeligt godkende hvert initiativ på baggrund af ansøgning, der følger kriterierne for klimapuljen.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at vedlagte forslag til kriterier for klimapuljen godkendes
- at fællesskabspuljens kriterier revideres
- at der reserveres midler fra puljen til ovennævnte initiativer, som Miljø- og Planudvalget endeligt skal godkende.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Claus Leick havde fremsendt ændringsforslag. Det vedlægges referatet.

Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at der udarbejdes et revideret forslag til klimapuljen med udgangspunkt i det fremsendte ændringsforslag
- at sagen genoptages næste møde.

Bilag

Klimapuljen

MPU 3. december

Ændringsforslag til Klimapulje

Punkt 234: Drøftelse; samspil mellem indkøbspolitikken og den kommende klimapolitik

00.16.02-G01-1-18

Resume

Miljø- og Planudvalget har bedt om en temadrøftelse med Økonomiudvalget om snitflader og samarbejde i forhold til arbejdet med indkøbspolitikken, samt koblingen til Byrådets strategispor om bæredygtig og cirkulær kommune, Bæredygtighedsudvalgets anbefaling om cirkulære indkøb og den kommende klimapolitik, som Miljø- og Planudvalget i øjeblikket arbejder på.

Sagsfremstilling

Baggrund

Byrådet har med Udviklingspolitik 2018-2021 udpeget bæredygtig og cirkulær kommune som ét af fem strategispor, og har blandt andet nedsat et opgaveudvalg til at løfte dele af opgaven. Byrådet vil med strategisporet gøre en ekstra indsats for bæredygtighed og cirkulær økonomi og arbejde for at reducere miljø- og klimabelastningen.

Bæredygtighedsudvalget lægger i sin afrapportering vægt på, at indsatsen for bæredygtig og cirkulær kommune skal ske gennem indkøbspolitikken, som et af fem fremhævede virkemidler. Desuden anbefaler Bæredygtighedsudvalget, at ”cirkulær økonomi skal fremmes via kommunale indkøb.”

Forslaget begrundes med: ”Kommunen er en stor indkøber, og kan gennem sin indkøbspolitik understøtte en bæredygtig produktion. Mindre afstand mellem producent og forbruger betyder mindre transport. Ved indkøb af produkter eller serviceydelser kan man sikre, at det er designet til genbrug og recirkulation efter endt brug. Miljømærkninger som Svanen eller EU-blomsten skal være pejlemærke for kommunens indkøb. Miljømærket Svanen og EU-blomsten inddrager hele produktets livscyklus i bedømmelsen, såvel som skadelig kemi og arbejdsvilkår i produktionen. Kommunen er en stor indkøber, og kan gennem sin indkøbspolitik understøtte bæredygtig produktion.”

Miljø- og Planudvalget arbejder endvidere på en revision af den nuværende klimapolitik. Revisionen af klimapolitikken udgør en væsentlig del af strategiarbejdet med at udvikle en bæredygtig og cirkulær kommune.

Miljø og Planudvalget ønsker, at den reviderede politik ud over klima/energi og CO₂-reduktion, skal fokusere på at begrænse brugen af jordens ressourcer via et fokus på cirkulær økonomi, og ønsker konkrete målsætninger på området. For at understrege vigtigheden af disse elementer er der lagt op til, at den nye politik bliver en Klima-, energi- og ressourcepolitik.

Klima-, energi- og ressourcepolitikens målsætninger ift. CO₂ (besluttet ved budgetforliget for 2020) og begrænset ressourcetræk/cirkulær økonomi kræver en fælles indsats på tværs af kommunens politikområder for at kunne indfries.

I forhold til både reduktion af CO₂ og reduceret ressourcetræk spiller indkøbspolitikken en væsentlig rolle, og derfor har Miljø- og Planudvalget bedt om en drøftelse om indkøbspolitikken med Økonomiudvalget.

Indkøb

Den offentlige sektor i Danmark har årlige indkøb i størrelsesordenen 220 mia. kr., hvoraf indkøb af varer udgør ca. 33. mia. kr. Det offentlige er altså en væsentlig indkøber, og har dermed mulighed for at skabe innovation og udvikling hos private leverandører, og at fremme markedet for grønne produkter ved at stille krav til produkter og services om klima- og miljø m.v.

Det arbejde pågår løbende, og i dag er det muligt at foretage grønne indkøb inden for en række produktgrupper til konkurrencedygtige – eller billigere – priser, sammenlignet med traditionelle produkter (Miljø og Fødevareministeriet 2018).

Det fremgår det i visionen i den nuværende indkøbspolitik i, at ”Skanderborg Kommune tager ansvar for større samfundsmæssige udfordringer. Social- og miljømæssig bæredygtighed prioriteres derfor højt gennem kommunens indkøb og udbud”. I forlængelse heraf er det en del af strategien, at ”ved indkøb og udbud indgår klima- og miljøhensyn i relevant og nødvendigt omfang sammen med øvrige parametre som pris, kvalitet m.v.”

En stor del af Skanderborg Kommunes vareindkøb sker via rammeaftaler under Staten og Kommunernes Indkøbsservice (SKI). Ud over at sikre en række grundlæggende CSR-krav som børnearbejde og løn på overenskomstniveau, så kan Skanderborg Kommune via indkøb under SKI-aftaler understøtte 14 ud af 17 verdensmål og 45 delmål. Endvidere er det muligt at definere sit eget ”indkøbskatalog” og eksempelvis sortere varerne efter miljømærkningsordninger som Svanemærket og EU-blomsten.

Målet med både Svanemærket og EU-blomsten er at mindske den samlede miljøbelastning fra produktion til forbrug. Hele produktets livscyklus fra råvarer til produktion, brug, bortskaffelse og recirkulering er derfor med i vurderingen, når kravene til den aktuelle produkttype bliver fastsat, herunder også fokus på at begrænse brugen af fossile energikilder og fremme brugen af fornybar energi.

Som eksempel på en aftale, hvor der allerede i dag er tænkt verdensmål og miljømærkninger ind i kontrakten, kan nævnes aftalen på forbrugsartikler (kemi, rengøringsartikler, engangsservice m.v.). Aftalen understøtter indkøbsmål formuleret af Partnerskab for offentlige indkøb (POGI), et fællesskab af kommuner, regioner og offentlige institutioner, der vil fremme bæredygtige løsninger og købe grønt ind.

Aftalen indeholder flere produkter, der har opnået mærkningen Svanen eller Blomsten. F.eks. findes der ca. 20 varelinjer med miljømærkede produkter inden for kategorien håndsæbe. Alle universalrengøringsmidler, tekstilvaskemidler, køkkenruller, jumboruller, papirhåndklæder, papirlommetørklæder og alt toiletpapir på aftalen samt produkter i kategorien ”personlig pleje” lever op til svanemærkningens kriteriedokument. Lever produktet op til svanemærkets kriteriedokument er man bl.a. sikker på, at produkter inden for ”personlig pleje” er fri for microplast.

Indkøb stiller i dag både konventionelle og miljømærkede produkter til rådighed via kommunes e-handelssystem. Det er således op til de decentrale enheder, om de ønsker at benytte miljømærkede produkter. På de ni største vareaftaler har kommunen i dag adgang til ca. 16.000 forskellige produkter, hvoraf ca. 4.200 er miljømærket.

Den fælleskommunale indkøbs- og udbudspolitik er i øjeblikket under revision i KL-regi (forventes færdig i februar 2020). Der er lagt op til et fokus på to hovedspor – bæredygtige indkøb og indkøb som del af kerneforretningen. Der er lagt op til, at grønne indkøb fremover i langt højere grad skal tage udgangspunkt i et totalomkostningsperspektiv. Det kræver, at der anvendes nye bundlinjer.

På den baggrund lægges der op til en drøftelse af indkøbspolitikken i de to udvalg. Forud herfor drøftes sagen i et fællesmøde for de to udvalg.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø og koncernchefen for Økonomi, Innovation og IT indstiller,

- at samspil og synergier mellem indkøbspolitikken, målsætningen om en bæredygtig og cirkulær kommune og målsætningerne i den kommende klima-, energi- og ressourcepolitik om reduceret CO₂-udledning og begrænset ressourcetræk drøftes.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at anbefale Økonomiudvalget at revidere indkøbspolitikken med udgangspunkt i målsætningen om en bæredygtig og cirkulær kommune og målsætningerne i den kommende klima-, energi- og ressourcepolitik om reduceret CO₂-udledning og begrænset ressourcetræk
- at anbefale Økonomiudvalget, at der forud for revisionen udarbejdes casebeskrivelser af, hvordan indkøbspolitikken kan bidrage til opfyldelsen af målsætningerne i den kommende klima-, energi- og ressourcepolitik om reduceret CO₂-udledning og begrænset ressourcetræk.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget.

Beslutning i Miljø- og Planudvalget den 20. november 2019, pkt. 223:

Fraværende: Maria Temponeras

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at udsætte punktet.

Bilag

Indkøbs-og-Udbudspolitik

Punkt 235: Orientering om affaldssortering på Fælleden

07.00.12-G01-1-19

Resume

Affaldssorteringen på Fælleden er blevet udvidet betydeligt. Miljø- og Planudvalget får en rundvisning på Fælleden

Sagsfremstilling

Ifølge Skanderborg Kommunes affaldsplan skal alle kommunens institutioner sortere deres affald i mindst emballage, papir og pap, og der skal laves et pilotprojekt med udsortering af organisk affald.

Fælleden har hele tiden haft nogen affaldssortering men med uhensigtsmæssige placeringer af spande. I efteråret kørte der et forsøg på 2. sal, som siden oktober 2019 er blevet udbredt til hele bygningen:

- Alle te-køkkener har nu sortering i emballage (metal, glas og hård plast), batterier, mad-affald, blød plast, pant-flasker og restaffald.
- I kopirum sorteres i papir til makulering, papir til genbrug, pap og printerpatroner.
- Produktionskøkkenet har hele tiden samlet mad-affald fra til biogas. Nu omfatter det også brugernes rest-mad i restauranten.
- I foyeren og 1. sal ved mødelokalerne sorteres i papir, emballage og rest.
- I hallen findes emballage og rest-affald.
- Alle steder benyttes de nye landsdækkende piktogrammer.
- Endelig er der lavet særlige fleksible spande til arrangementer, hvor der kan samles særlige fraktioner som f.eks. ølkrus og mad.

Hver uge indsamles nu 80-100 kg mad-affald, som går til biogas.

Kildesortering på andre institutioner, udfasning af engangsplastservice m.v.

Det bemærkes, at Miljø- og Planudvalget den 13. august 2019 og Økonomiudvalget på møde 25. september 2019 vedtog at oversende følgende forslag til budgetforhandlingerne, men at det ikke indgår i det vedtagne budget:

- "at forvente kildesortering i de kommunale institutioner / arbejdspladser på mindst samme niveau som i private husholdninger
- at udfase engangsplastservice i 2020 i kommunens institutioner / Fælleden
- at inddrage Renosyd i forhold til at understøtte de kommunale institutioner i at producere mindre affald, forebygge affald og sortere affald, jf. affaldsplanen
- at forvente kildesortering i de åbne arealer på Fælleden så hurtigt som muligt og senest 1. januar 2020 på mindst samme niveau som husholdninger."

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tage orienteringen om affaldssortering på Fælleden til efterretning, herunder kildesorteringen i de åbne arealer.

Miljø- og Planudvalget vedtog endvidere at fremsende følgende forslag (forandring) til Byrådets vedtagelse:

- "Byrådet forventer kildesortering i de kommunale institutioner / arbejdspladser på mindst samme niveau som i private husholdninger.
- Engangsplastservice udfases i 2020 i kommunens institutioner / Fælleden.
- Renosyd inddrages i forhold til at understøtte de kommunale institutioner i at producere mindre affald, forebygge affald og sortere affald, jf. affaldsplanen."

Sagen fremsendes til Økonomien og Byrådet.

Punkt 236: Erstatningsfastsættelse i forbindelse med dyrkningsrestriktioner - grundvandsbeskyttelse

09.08.24-P00-6-19

Resume

Byrådet har den 5. september 2018 vedtaget indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse for Ry- og Låsby-området. Med denne sag skal Byrådet tage stilling til metode for erstatningsfastsættelse til lodsejere, som fremadrettet ikke må bruge pesticider.

Sagsfremstilling

Byrådet har den 5. september 2018 vedtaget indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse for Ry og Låsby-området. Dette er de første to af ialt otte planlagte indsatsplaner. Indsatsplanerne beskriver bl.a., at der ikke må anvendes pesticider i områder med målrettet grundvandsbeskyttelse i fremtiden. Da Skanderborg Kommune har vurderet, at indsatsen er nødvendig for at sikre grundvandet, skal indsatsen gennemføres. Kommunen skal i første omgang forsøge at indgå en frivillig aftale. Hvis dette ikke er muligt, skal kommunen give påbud med tilsvarende restriktioner.

Det er fastsat i lovgivningen, at lodsejer har ret til fuldstændig erstatning. Det betyder, at lodsejerne økonomisk skal stilles, som havde der ikke været et indgreb på arealerne. Dermed sikres det, at ejerens formue er intakt. Er det ikke muligt at nå til enighed om erstatning, fastsætter taksationsmyndigheden erstatningens størrelse. Skanderborg Kommune er forpligtet til at tilbyde den erstatning, som taksationskommissionen når frem til. Kommunen kan ikke pålægge forbrugerne at betale en højere erstatning.

Metoden lægger sig op af eksisterende praksis om erstatningsregler. Det er dog væsentligt at understrege, at der skal foretages en individuel vurdering af erstatningen i hver enkelt sag. Følgende elementer indgår når erstatninger fastsættes:

- Erstatning for værdiforringelse af ejendommen (jordpris, bygninger, maskiner, dyrehold og defigurering)
- Erstatning for ulemper (omstillingsomkostninger, driftsforstyrrelser herunder nedgang i dækningsbidrag ½-1 år)
- Udgift til sagkyndig bistand i processen (landbrugsrådgiver, advokat eller lignende).

Denne tilgang er benyttet i flere taksations- og overtaksationskendelser fra Aalborg og Samsø Kommuner (dyrkningsaftaler om reduceret kvælstofudvaskning og ingen brug af pesticider) samt i Egedal Kommune (dyrkningsaftaler om ingen brug af pesticid). Se bilag 1 for yderligere beskrivelse af grundlaget og praksis.

Seneste taksationskendelse er fra Egedal Kommune (Bjellekær Kildeplads) november 2019. Her har taksationskommissionen lagt vægt på ejendommens grundværdi, niveauet af frivillige aftaler indgået i nærområdet samt sager om frivillige aftaler fra Jylland. Der er taget hensyn til, at de berørte arealer var forholdsvise store, regulære jordstykker med god arrondering (et udtryk for, hvor godt afrundede markerne er). Derudover indgår arealernes bonitet (mål for en jords ydeevne), beliggenhed og terrænnære forhold i vurderingen. Erstatningerne i sagen fra Egedal Kommune blev sat til gennemsnitlig 51.000 kr./ha. for en varig aftale på landbrugsjord i omdrift. De berørte arealer omfattede 16,3 ha landbrugsjord.

I Statens vejledning til kommunerne fastsættes erstatningsniveauet for landbrugsjord i omdrift til 40-60.000 kr. /ha (i særlig tilfælde 70-80.000 kr. /ha) for en varig aftale. Dette er på linje med taksationskendelse fra Egedal Kommune. Erstatningsniveauet bygger på, at ejendommene kan drives videre, og dermed også har en betydelig værdi efter sprøjteforbudet.

Brev til miljøminister Lea Wermelin

Miljøministeren har opfordret kommunerne til at informere hende om eventuelle særlige udfordringer med implementering af BNBO-aftalen allerede nu og ikke først, når aftalen bør være implementeret med udgangen af 2022.

På nuværende tidspunkt accepterer landbruget ikke de tilbudte erstatninger (se under afsnittet dialog og høring). Taksationskendelsen fra Egedal Kommune forventes påklaget til overtaksationskommisionen, og det forventes, at en lang række sager skal forbi taksation, overtaksation og eventuelt i sidste ende for domstolene, før erstatningsniveauet er fastlagt i praksis. Denne proces tager tid. Det vurderes, at en række lodsejere ikke ønsker at indgå frivillige aftaler, før erstatningsniveauet er fastsat i praksis. Derfor er det begrænset, hvor mange frivillige aftaler kommunen kan nå at indgå inden 2022. Det er derfor vigtigt at orientere ministeren om, at evaluering af kommunernes indsats af BNBO-aftalen skal ses i lyset af dette.

Økonomi

Teknik og Miljø finansierer indenfor eget budget eksterne rådgivere til fastsættelse af erstatningerne.

Ved vedtagelse af indsatsplanerne for Ry- og Låsby-områderne drøftede Byrådet skattefritagelse og pantet værdi, når der indgås frivillige aftaler. Det er derfor kort beskrevet her.

Erstatninger givet på ekspropriationslignende vilkår er som udgangspunkt skattefri. Byrådet har ved vedtagelsen af indsatsplanerne for Ry og Låsby-området konkret taget stilling til, at aftaler skal indgås på ekspropriationslignende vilkår. Det er Skattestyrelsen, der tager stilling til, om erstatningen er fritaget fra ejendomsavancebeskatning.

En aftale om pesticidfri drift kan forringe pantet, idet salgsværdien for ejendommen forringes, specielt hvis arealerne udgør en stor procentdel af ejendommen. En bekymring fra landbruget er, om kreditforeningen mener, at faldet i værdi er på niveau med den udbetalte erstatning. Erstatninger skal, hvis panthavere og andre rettighedshavere kræver det, i prioritetsorden udbetales til dem.

Lovgrundlag

Vandforsyningslovens §13d

Miljøbeskyttelsesloven §61, §63 og §64a

Vejlovens bestemmelse om erstatningsfastsættelse, taksation og udbetaling §§ 103-122.

Dialog og høring

Den 13. juni 2019 holdt Skanderborg Kommune en workshop om fastsættelse af erstatninger. På workshoppen deltog repræsentanter fra landboforeningen Odder-Skanderborg og bestyrelsen for Skanderborg Vandsamarbejde. Formål med workshoppen var at klarlægge, om vi kunne nå til fælles forståelse og eventuel enighed om fastsættelse af erstatninger på landbrugjord. Udover landboforeningen og vandsamarbejdet deltog Seges og Niras med repræsentanter, der til dagligt arbejder med erstatningsfastsættelse på landbrugsjord. Der var på workshoppen enighed om principperne for fastsættelse af erstatninger. Der var ikke enighed om erstatningsniveauet. Drøftelsen gik på, om jorden har en landbrugsmæssig værdi, når der ikke må anvendes pesticider på jorden.

Landboforeningens repræsentanter vurderer, at et sprøjteforbud vil gøre jorden værdiløs for lodsejerne, og at det dermed ikke kan betale sig at dyrke jorden efterfølgende. Derfor mener Landboforeningen, at erstatningen skal være betydelig større, end det kommunen lægger op til, og dermed også højere end det niveau, som Staten og taksationskommissionen lægger op til. Seges vurderer, at erstatningen er i en størrelsesorden på 130.000 kr. pr. ha. for ikke at sprøjte på landbrugsjord. Det er den samme påstand, som lodsejeren fremførte i taksationen i Bjellekær-sagen.

I bilag 2 er vedhæftet notat af drøftelserne fra workshoppen.

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at administrationen anvender eksisterende praksis om erstatningsregler til fastsættelse af erstatninger
- at metoden opdateres løbende, hvis der kommer ny praksis fra f.eks. Staten, taksationsmyndighederne eller domstolene
- at Byrådet sender brev (bilag 3) til miljø- og fødevareministeren, der beskriver de udfordringer, det giver, at der ikke er enighed omkring erstatningernes niveau
- at Byrådet spørger Landboforeningen Odder-Skanderborg og Skanderborg Vandsamarbejde, om de vil være medunderskrivere på brevet til miljø- og fødevareminister.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Teknik og Miljø.

Kjeld Jensen forbeholdt sig sin stillingtagen.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Notat - workshop om erstatningsfastsættelse - 13-06-0219

Bilag 3 - Brev til Miljøminister Lea Wermelin

Notat_erstatningsfastsættelse_Skanderborg

Værktøjskasse og erstatningsfastsættelse_vs2 - MPU 03-12-2019

Punkt 237: Værktøjskasse til gennemførelse af grundvandsbeskyttelse

09.08.24-P00-5-19

Resume

Byrådet har den 5. september 2018 vedtaget indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse for Ry- og Låsby-området. Med denne sag anbefaler administrationen forskellige værktøjer til at indgå frivillige aftaler med lodsejere om beskyttelse af grundvandet.

Sagsfremstilling

Hvordan sikrer vi den bedste gennemførelse af indsatsplanerne for grundvandsbeskyttelse både for lodsejerne, men også for kommunen? Hvor meget rådgivning vil Skanderborg Kommune tilbyde og yde de berørte lodsejere, der bliver direkte påvirket af indsatsplanerne? Hvilke værktøjer vil Skanderborg Kommune tage i brug for at hjælpe de berørte lodsejere med at finde de løsninger, der passer dem bedst, når der ikke i fremtiden må bruges pesticider på arealerne?

Baggrund

Byrådet har den 5. september 2018 vedtaget indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse for Ry- og Låsby-området. Disse er de første to af ialt otte indsatsplaner. Indsatsplanerne beskriver bl.a., at der ikke må anvendes pesticider i områder med målrettet grundvandsbeskyttelse i fremtiden. Skanderborg Kommune har vurderet, at indsatsen er nødvendig for at sikre grundvandet, og indsatsen skal derfor gennemføres.

Det er fastsat i vandforsyningsloven, at muligheden for at indgå en frivillig aftale om ingen brug af pesticider skal undersøges. Er det ikke muligt, har Byrådet i Skanderborg Kommune besluttet at give påbud for at sikre grundvandet.

Vandforsyningerne i Skanderborg Kommune ønsker ikke at indgå frivillige aftaler med de berørte lodsejere, derfor er dette Skanderborg Kommunes opgave.

Erstatninger til de berørte lodsejere betales af Skanderborg Vandsamarbejde jf. de vedtagne indsatsplaner. Skanderborg Kommune forventer, at den samlede udgift til erstatninger vil være på 50-80 mio. kr. Det forventes at betyde en stigning i vandprisen for forbrugerne på ca. 1 kr./m³.

Værktøjskassen

Hvordan kommunen forsøger at indgå en frivillig aftale er ikke yderligere præciseret i loven. Hvordan og i hvilket omfang Skanderborg Kommune hjælper lodsejerne til at finde de rette løsninger, har betydning for, hvor smidigt Skanderborg Kommune får gennemført indsatsplanerne. Det er derfor vigtigt forud for forhandlingerne med lodsejerne at kende rammen for, hvilke værktøjer i værktøjskassen, som Skanderborg Kommune vil anvende. Værktøjskassen fastsætter med andre ord det niveau af rådgivning, som lodsejeren tilbydes og de konkrete løsninger, som kommunen understøtter.

En lodsejer, der fremadrettet ikke må bruge pesticider, skal finde ud af, hvordan jorden skal anvendes fremover. Følgende løsninger kan komme på tale:

- Jorden dyrkes uden brug af pesticider, enten af lodsejer selv eller af forpagter
- Skovrejsning, enten alene eller i fællesskab med naboer

- Lysåben natur, enten alene eller i fællesskab med naboer.

Lodsejer, der ikke ønsker at eje jord, hvor der ikke må bruges pesticider, kan have et ønske om at komme af med jorden. I dette tilfælde kan følgende løsninger komme på tale:

- Mageskifte
- Jordfordeling
- Kommunen køber jorden
- Almindeligt salg.

Det kan være vanskeligt for lodsejeren at vælge den rigtig løsning, hvilket kan være en barriere for den frivillige aftale. En mulig løsning er at tilbyde lodsejeren rådgivning enten i form af informationsmateriale eller individuel rådgivning fra en landbrugskonsulent. Tilbud om rådgivning forventes at give flere frivillige aftaler og færre påbudssager.

I bilag 1 til sagen er vedhæftet et oplæg til politisk drøftelse, hvor de enkelte værktøjer er beskrevet. Oplægget giver overblik over, hvilke udfordringer de forskellige værktøjer kan give både lodsejerne og Skanderborg Kommune, samt hvilke økonomiske aspekter, det har for Skanderborg Kommune. Oplægget vil mundtligt blive præsenteret på det samlede møde for Miljø- og Planudvalget og Økonomiudvalget den 20. november 2019. Miljø- og Planudvalget vil på udflugten til Ry Vandværks kildeplads ved Lundhøjvej den 5. november 2019 også få en introduktion til værktøjskassen.

Evaluering

Det er en ny opgave for Skanderborg Kommune, landbrugsorganisationerne og vandværkerne at indgå frivillige aftaler om grundvandsbeskyttelse. Administrationen anbefaler derfor, at værktøjskassen evalueres i forbindelse med den politiske behandling af de næste indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse.

Økonomi

Afhængig af, hvilken hjælp lodsejerne tilbydes i forbindelse med indgåelse af en frivillig aftale, vil det påvirke kommunen økonomisk. Eksempelvis vil køb af jord påvirke kommunens anlægsramme. Derudover er det som udgangspunkt kun muligt at sende regningen for selve erstatningen videre til vandsamarbejdet. Det er uafklaret i hvilket omfang, udgifter til rådgivning kan betragtes som en del af erstatningen. Dette skal holdes op mod, at frivillige aftaler er at foretrække frem for tidskrævende påbudssager.

Nedenfor er beskrevet forskellige niveauer for rådgivning og værktøjer. Bilag 1 beskriver mere detaljeret de antagelser, der ligger bag de økonomiske betragtninger.

1. Der tilbydes ingen rådgivning. Ingen direkte økonomisk betydning for kommunen. Der er kun en kort dialog med lodsejerne omkring indgåelse af en frivillig aftale. Det vil sandsynligt give flere påbudssager og færre frivillige aftaler.
2. Der tilbydes skriftlig rådgivning. Informationsmaterialet udarbejdes i samarbejde med blandt andet landboforeningen. Udgiften afholdes indenfor Teknik og Miljø's budget for området. Udgifterne forventes af være på 200.000 - 300.000 kr.

3. Der tilbydes individuel rådgivning fra for eksempel en landbrugskonsulent. Det forventes, at alle lodsejere med landbrugsjord vil tage imod dette tilbud. Tilbudet forventes at medføre flere frivillige aftaler og færre påbudssager. Udgifter forventes samlet at være på 1-1,5 mio. kr. Det skal afklares, om Skanderborg Vandsamarbejde vil bidrage økonomisk til denne type rådgivning til lodsejerne. Alternativt skal udgiften finansieres kommunalt.
4. Der tilbydes tilpasset rådgivning til lodsejere, der vil lave fælles projekter med etablering af skov eller lysåben natur. Rådgivningen kan blandt andet være i form af etablerings- og driftsplaner. De forventede omkostninger vil være på 150.000 - 200.000 kr., som skal finansieres kommunalt.
5. Der tilbydes mageskifte som løsning. Mageskifte er, når to lodsejere "bytter" jord. Udgiften estimeres til 170.000 kr. til rådgivning og sagsomkostninger til skødehandel. Udgiften skal finansieres kommunalt, alternativt skal kommunen alene formidle kontakten mellem to lodsejere.
6. Der tilbydes jordfordeling som løsning. Udgiften er estimeret til 10 - 20 mio. kr. fordelt på forundersøgelse, procesomkostninger og opkøb af en jordpulje til at starte jordfordelingsprojektet. Udgiften skal finansieres kommunalt. Estimatet er usikkert, da antallet af jordfordelingsprojekter, der ønskes gennemført, er ukendt. Derudover er det ukendt, hvor store udgifter til jordpulje og eventuelle tab kommunen må have.
7. Der tilbydes kommunalt køb af jord. Udgiften estimeres til 15 - 30 mio. kr., som skal finansieres kommunalt. Estimatet er usikkert, da antallet af lodsejere, der ønsker at sælge deres jord, er ukendt. Dertil kommer driftsomkostninger samt eventuelle tab i forbindelse med videresalg.

Administrationen har i forbindelse med budgetforhandlinger for 2020 fået bevilliget 835.000 kr. frem til og med 2022. Disse midler dækker udarbejdelse af de resterende seks indsatsplaner. Derudover dækker det administrationens ressourcer til lodsejersforhandlinger indenfor de boringsnære bebyggelsesområder, som er en del af regeringens BNBO-aftale fra januar 2019.

Lovgrundlag

Vandforsyningsloven §§ 13c og 13d. Miljøbeskyttelsesloven §§ 24 og 26a samt §§ 63 og 64a.

Dialog og høring

Der er løbende dialog med de involverede interessenter, særligt Landboforeningen Odder-Skanderborg og Skanderborg Vandsamarbejde. Begge foreninger har ønsket, at Skanderborg Kommune aktivt bidrager med gennemførelsen af indsatsplanerne. De ønsker blandt andet, at dette sker ved at tilbyde værktøjet "kommunalt køb af den berørte jord", hvis lodsejeren ønsker det.

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at Skanderborg Kommune ikke tilbyder kommunalt opkøb af jord og jordfordeling, med mindre jorden kan indgå i et projekt, hvor der er synergi med andre kommunale interesser, som for eksempel klimamål, større skovrejsningsprojekter eller andre rekreative projekter. Byrådet vil for hvert projekt særskilt tage stilling til spørgsmålet og økonomien.
- at Skanderborg Kommune tilbyder skriftlig information til lodsejerne i form af brochure eller hjemmeside (Skanderborg Kommune laver denne i dialog med bl.a. landboforeningerne)
- at Skanderborg Kommune vil undersøge muligheden for at tilbyde individuel rådgivning til de berørte lodsejere med landbrugsjord. Administrationen afklarer, om dette kan finansieres over vandprisen af Skanderborg

Vandsamarbejde

- at Skanderborg Kommune informerer og formidler kontakten omkring mageskifte, hvis der i forhandlingerne med lodsejerne fremkommer umiddelbare løsninger. Lodsejere finansierer selv udgifter til tinglysning m.m.
- at Miljø- og Planudvalget samt Økonomiudvalget evaluerer værktøjskassen sammen med den politiske behandling af de næste indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse.

Sagen fremsendes til Miljø- og Planudvalget, Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at formandskabet for Miljø- og Planudvalget optager dialog med Vandsamarbejdet og landbruget.

Miljø- og Planudvalget vedtog endvidere

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning i Miljø- og Planudvalget den 20. november 2019, pkt. 222:

Fraværende: Maria Temponeras

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at udsætte sagen.

Direktionen, 30. oktober 2019, pkt. 244:

Fraværende: Lone Rasmussen.

Direktionen vedtog at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Miljø- og Planudvalget, Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Værktøjskasse til gennemførelse af grundvandsbeskyttelse

Værktøjskasse og erstatningsfastsættelse_vs2 - MPU 03-12-2019

Punkt 238: Tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2016-2020 - Endelig godkendelse

06.00.05-G01-2-19

Resume

Tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2016-2020 har været i offentlig høring i 8 uger. Tillægget vedrører separatkoakering af Voerladegård, bassin ved daginstitution ved Sølund, bassin og udløb ved idrætsanlæg ved Fælledlunden samt en renseforanstaltning nedenfor Søtoften.

Tillægget fremlægges nu til Byrådets endelige godkendelse.

Sagsfremstilling

Forslaget til Tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2016-2020 er blevet til efter ønske fra Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S, da en TV-inspektion i Voerladegård viste, at ledningsnettet er i så dårlig stand, at det straks bør saneres. Endvidere har en opgørelse vist, at det gamle ledningsnet fra 1960'erne ikke kan håndtere de fleste regnhændelser. Det resulterer i overløb fra fællesledninger med spildevand, der løber ud i natur og vandløb. Ud over projektet i Voerladegård er der samlet tre andre projekter, der alle kræver, at der udarbejdes et tillæg til spildevandsplanen.

Projekterne omhandler:

1. Separatkloakering af Voerladegård, inkl. bassin og ledning
2. Daginstitution ved Sølund, placering af bassin og udløb
3. Bassin og udløb ved idrætsanlæg på Fælledlunden i Anebjerg, Lokalplan 1126
4. Renseforanstaltning nedenfor Søtoften.

Det fremlagte tillæg til spildevandsplanen danner det myndighedsmæssige grundlag for sagsbehandling på spildevandsområdet.

Tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2016-2020 er vedlagt som bilag.

Økonomi

De samlede udgifter til den offentlige del af kloakering er fastlagt ved udarbejdelsen af spildevandsplanen. De kloakarbejder, som tillægget udløser, er indeholdt i Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S' samlede anlægsramme, og tillægget har derfor ingen takstmæssige konsekvenser.

For så vidt angår separatkloakering i Voerladegård skal den enkelte hustand påregne udgifter til at separatkloakere på egen grund samt til tilslutning til det offentlige kloaksystem ved stikledning eller skelbrønd. Der er betalt tilslutningsbidrag for alle ejendomme, der separatkloakeres.

Dialog og høring

Tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2016-2020 har været sendt direkte til alle berørte borgere. Der er i høringsperioden indkommet fire høringssvar.

To svar vedrører separatkloakering i Voerladegård, ét svar vedrører placering af bassin ved Sølund, og ét svar vedrører renseforanstaltningen ved Søtoften. Høringssvar er samlet i bilag 2, inkl. forslag til svar til den enkelte borger.

Høringssvarene har givet anledning til en ændret placering af bassin ved daginstitutionen ved Sølund.

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at Tillæg nr. 5 til Spildevandsplan 2016-2020 godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Tillæg 5, Voerladegård m.fl.2.behandling

Bilag 2, Høringssvar- Tillæg 5

Punkt 239: Mobilitetsinitiativer - bruttoliste

05.00.00-A00-1-19

Resume

Miljø- og Planudvalget besluttede den 1. oktober 2019, at arbejdet med mobilitet i Skanderborg Kommune knyttes tæt sammen med kommunens Trafikpolitik 2016 samt kommunens kommende klimapolitik. I den forbindelse blev det besluttet at udarbejde en dynamisk bruttoliste over mulige nye mobilitetsinitiativer til et handlingskatalog. Miljø- og Planudvalget præsenteres for en bruttoliste over nye mobilitetsinitiativer. I forhold til det videre arbejde med mobilitetsinitiativer anmodes Miljø- og Planudvalget desuden om en prioritering af bruttolistens nye initiativer.

Sagsfremstilling

Miljø- og Planudvalgsmødet besluttede den 1. oktober 2019, at udarbejde en dynamisk bruttoliste over mulige nye mobilitetsinitiativer til et handlingskatalog. Administrationen har på den baggrund udarbejdet et forslag til en bruttoliste (vedhæftet). Listen indeholder 22 nye initiativer, der kan indgå i det kommende arbejde med et handlingskatalog med mobilitetsinitiativer, der kan implementeres i Skanderborg Kommune. Der er tale om en bruttoliste, som er dynamisk, og derfor løbende kan opdateres med nye eller andre initiativer.

Bruttolisten over mobilitetsinitiativer er struktureret omkring de overordnede mobilitetsemner 'kollektiv transport', 'privat transport', 'teknologi', 'fysiske forhold' samt 'initiativer på tværs + adfærd'. Bruttolisten indeholder en kort beskrivelse af initiativernes indhold, involverede aktører, tidshorisont, formidling og succeskriterier. Desuden gives der et økonomioverslag for de forskellige initiativer. Bruttolisten indeholder derudover en oversigt over, hvilken geografi initiativerne henvender sig til, - opdelt på Skanderborg by, centerbyer, lokalbyer (lokalcentre) samt landsbyer og landområder. I langt de fleste mobilitetsinitiativer på bruttolisten ligger der en vigtig kommunikations- og formidlingsindsats. Hvordan denne indsats konkret håndteres i de forskellige initiativer, skal defineres nærmere.

Miljø- og Planudvalget vil på mødet kort blive orienteret om bruttolistens initiativer med henblik på en drøftelse af en prioritering af initiativer til det videre arbejde med udarbejdelse af handlingskatalog. Miljø- og Planudvalget vil på mødet desuden kunne drøfte, om initiativerne bør uddybes, samt hvordan og hvornår de forskellige initiativer eventuelt ville kunne implementeres.

Dialog og høring

Det fremgår af de enkelte initiativer, hvilke aktører, der forventes involveret.

Indstilling:

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at orienteringen om bruttolisten over mulige nye mobilitetsinitiativer i Skanderborg Kommune tages til efterretning
- at prioritering af nye mobilitetsinitiativer i Skanderborg Kommune drøftes med henblik på det videre arbejde med et handlingskatalog.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tage orienteringen om bruttolisten over mulige nye mobilitetsinitiativer i Skanderborg Kommune til efterretning
- at prioriteringen af nye mobilitetsinitiativer i Skanderborg Kommune genoptages på næste møde i sammenhæng med klimapulje m.v.

Bilag

Bilag 1 - mobilietsinitiativer - bruttoliste

Punkt 240: Evt. plan for autocamperpladser

05.01.00-G01-11-19

Resume

På baggrund af en borgerhenvendelse anmodes Miljø- og Planudvalget om at drøfte, om der skal laves en plan for etablering af parkeringspladser tilpasset autocampere i Skanderborg Kommune.

Sagsfremstilling

En borger fra Ry har henvendt sig om muligheden for at etablere parkeringspladser for autocampere i Skanderborg Kommune.

Miljø- og Planudvalget anmodes om at drøfte, om Skanderborg Kommune skal udarbejde en plan for etableringen af autocamperpladser i Skanderborg Kommune.

En sådan plan kan omfatte:

- Skal der etableres særlige pladser for autocampere ud over dem, der f.eks. findes på f.eks. campingpladser?

I bekræftende fald:

- Hvilke perspektiver skal inddrages i en sådan planlægning?
- Hvem skal inddrages i den videre planlægning?
- Koordinering og samarbejde ud i Turismesamarbejdet?

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at det drøftes, om der skal igangsættes et videre arbejde for etablering af autocamperpladser i Skanderborg Kommune.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at der ikke tages yderligere initiativer, men der ses positivt på en evt. ansøgning om etablering af autopcamperplads(er).

Punkt 241: Orientering om status på drift af kommunens vejbelysning

05.01.12-G01-8-19

Resume

Med denne sag orienteres Miljø- og Planudvalget om status på drift af kommunens vejbelysning 2019 og planlagte tiltag i 2020.

Sagsfremstilling

I Skanderborg Kommune er der 16.500 gadelyslamper, hvoraf omkring halvdelen er LED. Administrationen arbejder målrettet på at forbedre stabilitet og drift af kommunes vejbelysningsanlæg, men er flere steder udfordret af ældre anlæg og ustabile lyskilder.

I 2019 har kommunen udskiftet 1.700 gadelyslamper til LED, og der er blevet udskiftet 14 tændskabe, som styrer vejbelysningen. Herudover er kommunen i gang med at udskifte til intelligent styring af vejbelysningen, så lyset tænder og slukker efter en tidstabel for solnedgang og solopgang. Således at vejbelysningen tænder og slukker ensartet, og energiforbruget optimeres.

Herudover kan kommunens drift og vedligeholdelsesentreprenør fjernovervåge de forskellige tændområder, og styringsenheden kan endvidere forbedre montørernes tidsforbrug ved udbedring, da de kan tænde og slukke et område fra deres mobiltelefon, hvor de tidligere skulle gøre det manuelt i et eller flere styreskabe.

I 2020 forventer administrationen at udskifte yderligere 1.500 gadelyslamper til LED, og der arbejdes fremadrettet på at opdele de mange tændområder i mindre enheder, så færre borgere vil være berørt, f.eks. ved kabelfejl, der typisk rammer større områder. Endvidere vil mindre tændområder medføre, at behovet for at tænde vejbelysningen i dagtimerne minimeres.

I Skanderborg Kommune er der omkring 4800 ældre parklamper, hvor en stor del er skiftet til LED-lyskilder. Det har desværre vist sig, at de benyttede LED-lyskilder har været sårbare overfor bl.a. svingende temperaturer og fugtpåvirkning, hvorfor der har været ekstraordinært mange udfald på de pågældende lamper. Der er udskiftet 900 af de pågældende lyskilder i 2018 og 600 i 2019.

Administrationen har derfor valgt at benytte en anden type LED-pærer i lamperne, der er mere resistent over for temperaturudsving og fugtigt vejr. De første nye LED-lyskilder er leveret 15. november og vil blive udskiftet løbende. Det forventes, at udskiftningen medfører en øget driftsstabilitet og væsentligt færre borgerhenvendelser.

Verdo Teknik A/S, der varetager drift og vedligehold af kommunens vejbelysning, gennemfører jf. kontrakten et årligt visuelt gennemsyn af vejbelysningen, og alle konventionelle lyskilder bliver udskiftet ca. hver 4 år for at minimere antallet af udbrændte lyskilder. I 2019 har Verdo udskiftet 5.200 konventionelle lyskilder. Der vil dog være lyskilder, der udbrænder før tid, og de vil blive udskiftet, når de registreres. Denne registrering bliver foretaget på forskellige vis, f.eks. ved visuel gennemgang, ved gennemkørsel i forbindelse med udbedring i et område, ved indmelding fra kommunens vejfolk eller via "Giv et praj" fra kommunes borgere.

Ved mindre fejl - f.eks. udbrændte lyskilder - har Verdo 10 arbejdsdage til at udbedre fejlen. Ved op til 10 lamper er udrykningstiden 5 arbejdsdage, og ved akutte henvendelser er udrykningstiden 2 timer. Udbedringstiden er afhængig af fejlens kompleksitet, da f.eks. kabelfejl kan medføre behov for gravearbejde. Verdo vil i givet fald forsøge at opkoble belysningen for at minimere det berørte område. Udbedringen prioriteres efter henvendelsens art og kompleksitet. Akutte henvendelser herunder væltede master, blottede ledninger eller større områder uden lys har 1. prioritet. Er der flere henvendelser i et geografisk område, vil disse blive udbedret samtidig uafhængig af indmeldingstidspunktet.

Administrationen har i 2019 opdateret kommunes hjemmeside med en FAQ for vejbelysning, hvor borgerne kan få svar på forskellige forhold om den kommunale vejbelysning: [link til hjemmesiden](#)

I perioden april til november 2018 har Verdo registreret og udbedret 956 fejl i Skanderborg Kommune. Dette antal er faldet til 666 i samme periode 2019. Det indikerer, at tiltagende i 2019 ser ud til at reducere antallet af fejl. Det forventes, at antallet af fejl falder yderligere i 2020, når kommunen udskifter til ny type LED lyskilde i de ældre parklamper. Sammenligningen er opgjort fra april til november, da Verdo først overtog kontrakten pr. 1. april 2018.

For at nedsætte udbedringstiden har Verdo indsat ekstra bemanning - foreløbig frem til årsskiftet.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tage orienteringen til efterretning
- at udvalget ønsker en løbende opdatering om vejbelysningen.

Punkt 242: Orientering om prisaftaler på Flextur med Aarhus og Silkeborg Kommuner

13.05.16-G00-1-19

Resume

På baggrund af forespørgsmål fra udvalgsmedlem orienteres Miljø- og Planudvalget om mulighed og pris for at køre med Flextaxa til Aarhus og Silkeborg til fordelagtige priser - svarende til aftalen med Horsens.

Sagsfremstilling

Udvalgsmedlem Karen Lindemann har fremsendt følgende:

"Som jeg foreskikkede på byrådsmødet vil jeg bede om, at der tages stilling til, om vi kan tage en sag på et kommende møde.

Vi vil bede om at få undersøgt hvilke muligheder og prisen for at lave en ordning, som den vi har med Horsens, om at lave fordelagtige priser for kørsel med Flextaxa til Aarhus og Silkeborg."

Samarbejde med andre kommuner

Administrationen har undersøgt pris m.v.: Aarhus Kommune har væsentligt flere begrænsninger på Flextur end Skanderborg Kommune og tilbyder kun støttet Flextur udenfor Aarhus by, hvor man dog kan rejse til og fra 6 knudepunkter. Aarhus har ikke vist interesse for en fælles prisaftale og har ingen prisaftaler med nogen af deres nabokommuner.

Silkeborg og Skanderborg kommuner har allerede en prisaftale på Flextur. Prisen er dog 7 kr. pr. km., da Silkeborg Kommune har valgt en højere brugerbetaling end Skanderborg Kommune.

Plustur

Som alternativ til Flextur kan kommunens borgere fra 1 januar 2020 anvende Plustur til 5 knudepunkter i kommunen. Med Plustur bliver man kørt med taxa til / fra de kollektive trafikknudepunkter, såfremt der ikke er anden kollektiv trafikbetjening. Fra disse knudepunkter er der videre forbindelse med bus eller tog til f.eks. Aarhus og Silkeborg. Plustur tilbydes dog kun ved onlinebestilling via Rejseplanen.dk. Prisen svarer til en 2 zoners busbillet, hvilket på nuværende tidspunkt er 22 kr. Resten af rejsen betales som normalt.

De 5. knudepunkter i Skanderborg Kommune er:

- Skanderborg Station
- Hørning Station
- Ry Station
- Galten Busterminal
- Låsby ved Silkeborgvej

Det er administrationens vurdering, at indførelse af Plustur vil styrke de kollektive transportmuligheder til og fra Silkeborg og Aarhus.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at orienteringen til efterretning.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at tage orienteringen til efterretning
- at tage en dialog med Aarhus Kommune og andre kommuner i regi af Business Region Aarhus om et samarbejde om Flextur.

Punkt 243: Politik for kommunalt byggeri

00.01.00-A00-29-19

Resume

Der fremlægges forslag til ny politik for kommunalt byggeri til Byrådets godkendelse.

Sagsfremstilling

Miljø- og Planudvalget har arbejdet med ny politik for kommunalt byggeri. Politikken består - som andre Byrådets politikker i øvrigt - af en vision og en række strategispor, som tilsammen lægger retningen for opgaven. Politikken udmøntes gennem en række standarder, og de forandringer, som Byrådet vedtager i budgetlægningen hvert år, eller hen over året.

Udkast til politik og tre standarder vedlægges i deres fulde længde (standarder er endnu ikke layoutet).

Formålet med en politik for byggeri og renovering er at sikre, at investeringerne i den kommunale bygningsmasse har et så bæredygtigt niveau som muligt, hvad angår bygningernes funktion, anvendelse, samlede økonomi, klima og miljømæssig påvirkning.

Denne politik er en revision af Skanderborg Kommunes "Politik for Fremtidens Byggeri" fra 2012. Politikken indebærer et følg-eller-forklar princip. Dvs. hvis man afviger fra at følge politikkenes retningslinjer, så skal man kunne kvalificere denne beslutning.

Udkast til vision: Bæredygtige rammer om gode fællesskaber

"Med en politik for kommunalt byggeri ønsker Skanderborg Kommune at sætte fokus på miljø, klima, indeklime og arbejdsmiljø. Genanvendelse, materialevalg og placering skal prioriteres højt og være med til at beskytte naturen, grundvandet, klimaet og det omgivende samfund. Bygningerne skal være sunde, så ingen bliver syge eller opleve dårligt indeklime. Skanderborg Kommune ønsker at efterlade så få klima- og miljøbelastede aftryk som muligt. Det skal ske ved helhedsorienteret tilgang, der sikrer, at kommunens bygninger er bæredygtig i både social, økonomisk, klima og miljømæssig henseende."

5 strategispor:

"Gode rammer for liv og fælleskab

Skanderborg Kommune ønsker at skabe gode rammer for liv og fællesskaber. Det skal ske med fokus på bæredygtighed i både nybyggeri og renovering, understøttet af bedst mulige funktionalitet og indeklime.

Det betyder, at:

- God og velfungerende ventilation, belysning, akustik og temperaturstyring skal prioriteres højt.
- Bygningerne skal designes, så de understøtter flere former for aktivitet, og fremmer lokale fællesskaber.
- Indretning af bygningerne skal ske i tæt dialog mellem bygherre, brugere og lokalsamfund.

- Adgangen og indretningen tager udgangspunkt i et universelt design, så tilgængeligheden for alle er en integreret del af bygningen.

Vi bygger kloge m2

Skanderborg Kommune ønsker at sikre den bedst mulige udnyttelse af den kommunale bygningsmasse gennem løbende rokader, renovering og standardisering. Der kan være potentialer i bygninger, som ikke er udnyttet i dag, men som kan tages i brug via en bygningsrokade, i stedet for at bygge nyt eller i renovere. Andre steder kan mindre om- eller tilbygninger frigøre et potentiale.

Det betyder, at:

- Kommunens bygninger skal ses under ét og anvendes optimalt. Det skal ske ved analyser og vurdering af den eksisterende bygningsmasse.
- Bygningerne skal være egnede til deres formål, og der skal være plads nok.
- Der bør være flere aktiviteter i samme bygninger, så pladsen udnyttes optimalt, og flere kan dele de samme lokaler hen over døgnet og hen over ugen.
- Det skal løbende vurderes, om bygninger kan bruges mere optimalt og til andre formål – f.eks. en skole kan ombygges til et plejehjem eller et plejehjem kan laves til en integreret institution.
- Det skal altid overvejes, om byggeprogrammer og tegninger fra tidligere byggerier kan genbruges.
- Der skal ske en standardisering af f.eks. tekniske installationer og byggematerialer, som kan være med til at billiggøre byggeriet og optimere driften.

En del af en helhed

Kommunale bygninger skal planlægges, bygges og renoveres ud fra en helhedsbetragtning.

Det betyder, at kommunale bygninger:

- Er en vigtig del af lokalsamfund og skal fungere som lokale samlingssteder. Rokader, placeringer og udbygninger skal derfor ses i samspillet med lokalsamfundet.
- Skal ses i samspil med naturen og en høj biodiversitet. Arkitektur, materialevalg og indretningen af udearealer skal understøtte miljøet og biodiversiteten.
- Skal bidrage til mindre klimabelastning ved at arkitektur, materialevalg og den efterfølgende drift efterlader mindst mulig klimaaftryk.
- Skal bidrage til øget klimasikring ved at arkitektur, materialevalg og indretningen af udearealer minimerer klimaomkostningerne.
- Skal behandles som et økonomisk aktiv med et strategisk blik for løbende værdistigning. Miljø- og klimafremmende investeringer skal derfor måles op mod de økonomiske gevinster.
- Skal være omfattet af sociale klausuler i udbudsfasen og på den måde fremme et bæredygtigt arbejdsmarked.

Høj byggeteknisk standard og bæredygtig tilgang

Skanderborg Kommune vil bygge efter de højeste byggetekniske standarder og afhængig af ambitionerne for de enkelte byggerier indarbejde særlige standarder for bæredygtighed. Disse skal bl.a. være med til at fremme den cirkulære økonomi. Denne tilgang er afgørende for økonomisk og miljømæssig bæredygtighed, samt for gevinster på besparelse af el, varme og vand. Udgangspunktet er at tænke i totalomkostningerne, når der bygges. Det sker for at sikre den bedst mulige langsigtede økonomi for kommunen.

Det betyder, at:

- Der som udgangspunkt skal vurderes på bæredygtigheden i ethvert byggeri.
- Vi bruger som udgangspunkt totaløkonomiske beregninger med 30 års sigt, når vi tænker drift ind i anlæg.
- Byggematerialer - fra nedrivning af bygninger eller overskud ved nybyggeri - skal så vidt muligt genbruges, enten af os selv eller af andre.
- Jord og råstoffer skal genanvendes på lige fod med byggematerialer til f.eks. fyld i veje, støjvolde m.m.

Drift med fokus på energiforbrug

Skanderborg Kommune vil gå foran med krav til energiforbrug i kommunalt nybyggeri og til forbedring af de eksisterende kommunale bygninger, så disse bruger mindre energi. Vi bruger som udgangspunkt totaløkonomiske beregninger med 30 års sigt, når vi vurderer investeringer i energisystemer.

Det betyder, at:

- Selvom kontraktholderne har ansvar for den indvendige vedligeholdelse, er der opgaver, der med fordel kan løses i samarbejde eller i fællesskab.
- Kontraktholderne skal derfor aktivt at samarbejde med andre kontraktholdere og afdelingen for kommunale bygninger, for at optimere driften af kommunens bygninger. Det gælder f.eks. drift af f.eks. ventilations- og varmesystemer, samt uddannelse og øvrige driftsopgaver.
- Sikkerheden og de lovpligtige eftersyn SKAL f.eks. være i orden."

Standarder

Politikken udmøntes bl.a. gennem standarder og evt. politisk besluttede forandringer. Med denne dagsorden følger tre standarder:

- Udkast til Standard for materialer, ressourcer og stoffer
- Udkast til Standard for totaløkonomiberegning
- Standard for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter (eksisterende standard/forskrift, vedtaget af Byrådet oktober 2014).

Derudover arbejdes der fortsat på:

- Standard for anlægsstyring/for gennemførelse af projekter på investeringsoversigten inkl. tillæg (revision af eksisterende standard/forskrift)
- Standard for strategisk styring af bygningsporteføljen (ny).

Alle standarder er ved at blive miljøvurderet, og det ser ikke ud til, at der er miljøvurderinger, der giver anledning til ændringer.

Supplerende sagsfremstilling til Miljø- og Planudvalget den 3. december 2020:

Der fremlægges revideret forslag til politik og standarder, jf. beslutningen i Økonomiudvalget den 20. november 2019. Der er tilføjet en bullit under strategisporet "Vi bygger kloge m2": "Ved nybyggeri skal der planlægges med henblik på at sikre flerartet anvendelse af lokaler m.v., og at bygningen kan omdannes til andre offentlige formål" og en ny bullit under strategisporet "Høj byggesteknisk standard": "Ved nybyggeri og større renoveringer skal der ved godkendelse af økonomien foreligge en beskrivelse af de samlede økonomiske konsekvenser ved brug af bæredygtige byggestandarder og teknologier, samt mindst mulig brug af miljøskadelige stoffer."

Det vedlægges opdateret forslag.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchef for Teknik og Miljø indstiller,

- at "Politik for kommunalt byggeri" godkendes og erstatter "Politik for Fremtidens Byggeri" fra 2012
- at standarderne "Standard for materialer, ressourcer og stoffer", "Standard for totaløkonomiberegning" samt "Standard for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter" godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at standarden for materialer, ressourcer og stoffer konsekvensrettes med rettelserne i politikken inden den videre politiske behandling
- at det præciseres i Standard for totaløkonomiberegning, at beregningen gælder "fremstilling og levetid", dvs. fremstilling af byggematerialer og bygningens levetid
- at "Politik for kommunalt byggeri" herefter godkendes og erstatter "Politik for Fremtidens Byggeri" fra 2012
- at standarderne "Standard for materialer, ressourcer og stoffer", "Standard for totaløkonomiberegning" samt "Standard for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter" herefter godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Økonomiudvalget, 20. november 2019, pkt. 270:

Økonomiudvalget vedtog

- at sagen returneres til Miljø- og Planudvalget med henblik på

- at de økonomiske konsekvenser af politikforslaget belyses
- at der indskrives et nyt element i politikforslaget; nemlig at det ved opførelse af nye kommunale bygninger skal sikres, at bygningerne let kan tilpasses en ændret anvendelse i fremtiden.

Miljø- og Planudvalget, 5. november 2019, pkt. 212:

Miljø- og Planudvalget vedtog at indstille,

- at tredje bullit under "Vi bygger kloge m2" ændres til "Der bør være flere aktiviteter i samme bygninger, så pladsen udnyttes optimalt til gavn for flest mulige aktiviteter, og flere kan dele de samme lokaler hen over døgnet og hen over ugen. Som hovedregel opfører vi ikke bygninger udelukkende til ét formål."
- at "Politik for kommunalt byggeri" herefter godkendes og erstatter "Politik for Fremtidens Byggeri" fra 2012
- at standarderne "Standard for materialer, ressourcer og stoffer", "Standard for totaløkonomiberegning" samt "Standard for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter" godkendes.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Udkast til standard for materialer, ressourcer og stoffer

Forslag til standard for totaløkonomiberegning

Udkast til standard for totaløkonomiberegning 1

Forskrift for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter.pdf

Forslag til standard for materialer ressourcer og stoffer

Forskrift for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter.pdf

Plancher Kommunalt byggeri temamøde 19092019

Politik for kommunalt byggeri.pdf

Punkt 244: 10 procent rammereduktion på ikke igangsatte projekter

00.30.10-S55-12-19

Resume

Med budget 2020 blev alle ikke igangsatte anlægsprojekter pålagt en rammebesparelse på 10%. Med denne sag drøfter Miljø- og Planudvalget overordnet, hvordan rammebesparelsen skal implementeres.

Sagsfremstilling

I Budgetforliget for 2020 vedtog forligsparterne at reducere 10% på udgifterne til ikke igangsatte anlægsprojekter. For Miljø- og Planudvalgets område drejer det sig om de anlægsprojekter, der fremgår af bilaget.

Beløbene i de 4 yderste kolonner viser besparelsen pr. år pr. projekt.

Der er flere muligheder for at implementere reduktionen på de 10%:

- fastholde alle et projekts elementer, men indføre en generel kvalitetsreduktion
- lave et sparekataoig hvor der peges på elementer, der må udgå af den oprindelige plan
- lave en etapemodell, hvor visse elementer udsættes, og fremsendes som nye budgetønsker til fremtidige budgetforhandlinger.

Som forudsætning for drøftelsen skal det gøres klart, at de enkelte bevillinger er baseret på budgetforslag som i sig selv er behæftet med usikkerhed i større eller mindre grad, afhængig af det detaljeringsniveau der fandtes for projekterne ved udarbejdelsen af forslagene.

Miljø- og Planudvalget bedes drøfte de forskellige muligheder. Løsningen kan være forskellig fra projekt til projekt.

De enkelte anlægsprojekter vil blive fremsendt til særskilt behandling i Miljø- og Planudvalget, når der skal søges om anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb.

Dialog og høring

-

Indstilling

Koncernchefen for Teknik og Miljø indstiller,

- at det drøftes, hvordan 10 %-rammebesparelsen skal implementeres.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at valg af metode til at spare de 10% må afhænge af det enkelte projekt.

Bilag

Anlæg med 10% reduktion på Teknik og Miljøs område.pdf

Punkt 245: Ønske fra lokale beboere om ændring af stavemåde fra Tåning til Tåanning

00.01.00-G01-42-19

Resume

Med denne sag skal Miljø- og Planudvalget drøfte, om skriftformen Tåning skal søges ændret til Tåanning i overensstemmelse med tidligere skriftform og udbredt taleform. Navneændringsforslaget er baseret på historisk dokumentation, folkelig opbakning og forhåndsudtalelse fra Stednavneudvalget under Københavns Universitet.

Sagsfremstilling

Et flertal af borgere i Tåning Sogn ønsker, at der bliver overensstemmelse mellem den officielt anerkendte stavemåde i skriftformen Tåning og talesproget. I mange år har skriftformen været Tåning (to n'er), men den udbredte taleform er Tåanning (tre n'er). Alle siger i dag Tåanning - med mindre man er fremmed, oplyser lokalbefolkningen.

Ifølge en underskriftsindsamling i Tåning Sogn har 136 borgere tilkendegivet, at de går ind for forslaget om fremover at skrive Tåanning i overensstemmelse med taleformen. I sognet bor 298 borgere (Danmarks Statistik, januar 2019), hvoraf 60 er børn og unge under 18 år. Kun syv personer angav, at de ikke ønskede at underskrive.

Tåning hører til gruppen af de ældste landsbyer i Danmark grundlagt i jernalderen. Matrikelkort fra ca. 1860 viser, at både sognet og landsbyen skrives som Taanning. Matrikelkort er vedhæftet.

Siden 1948 har man ifølge Dansk Sprognævn skrevet å i stedet for dobbelt-a. Derfor ønskes å'et i Tåanning bibeholdt.

I en forhåndsvurdering skriver Kulturministeriets Stednavneudvalg (vedhæftet som bilag), at skriftformen Tåanning er ukontroversiel, og det er i overensstemmelse med Center for Navneforskning's udtaleoptegnelse. Ingen andre lokaliteter hedder Tåanning, hvorfor entydigheden ikke er udfordret.

Stednavneændring kræver lokal opbakning og faglig argumentation, hvilket er tilstede. Såfremt Byrådet anerkender ønsket om navneændring, fremsender kommunen en formel ansøgning til Stednavneudvalget, der i så fald indstiller til Kulturministeriet om omdokumentation.

Økonomi

I tilfælde af navneændring bliver der tale om udskiftning af tre byskilte, nogle henvisningskilte og ændring af Tåningvej.

Dialog og høring

Hvis Byrådet anerkender ønsket om navneændring skal forslaget sendes i 4 ugers offentlig høring inden den videre proces sættes igang overfor Stednavneudvalget.

Indstilling

Koncernchef for Teknik og Miljø indstiller,

- at forslaget om nævneændring fra Tåning til Tåanning sendes i 4 ugers offentlig høring inden der tages stilling til, om Stednavneudvalget skal anmodes om at ændre navnet

- at administrationen bemyndiges til - begrundet i den tilsyneladende store opbakning fra 136 borgere i området - at indsende anmodningen om navneændring til Stednavneudvalget, hvis der ikke kommer væsentlige indsigelser i høringsperioden.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog,

- at tiltræde indstillingen fra koncernchefen for Teknik og Miljø.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Bilag

Matrikelkort over Taanning Sogn 1860

Stednavneudvalget 080118

Punkt 246: Årsplanlægning 2020

00.01.00-A00-83-19

Resume

Med denne sag evaluerer udvalget mødeplanlægningen for 2019, og drøfter fokusområder og form for udvalgets arbejde 2020.

Sagsfremstilling

Miljø- og Planudvalget varetager på Byrådets vegne den politikformulerende og politikkontrollerende funktion på følgende af de fastlagte politikområder:

(Numrene henviser til politikområdernes nummerering i Skanderborg Kommunes Politikerhåndbog)

4. Klima og energi

Forsyning (myndighed/planlægning)

Renovation – herunder bortskaffelse af olie og kemikalieaffald

Strategisk energiplanlægning

Klimaplanlægning

CO2-regnskab

5. Udviklingsstrategi, kommuneplan og lokalplaner

Lokalplanlægning efter Økonomiudvalgets retningslinjer og erklæringer afgivet i henhold til §15)

9. Natur og miljø

Naturfremme og -beskyttelse

Miljøbeskyttelse

Vandløb

Grønne områder

10. Veje og trafik

Veje

Kollektiv trafik – herunder hyre-, rute- og fragtbilkørsel

Trafiksikkerhed

20. Kommunale ejendomme

Kommunale bygninger – anlæg

Kommunale bygninger – vedligeholdelse

Kommunale bygninger – energibesparende foranstaltninger

Politikker, standarder og forandringer

Byrådet har vedtaget følgende politikker på Miljø- og Planudvalgets område:

- [Klimapolitik](#) / Agenda 21
- [Natur- og miljøpolitik](#)
- [Politik for kommunalt byggeri](#)
- [Strategisk varmeplan for Skanderborg Kommune 2016-2020](#)
- [Politik for udlån af kommunale arealer](#)
- [Spildevandsplan](#)
- [Trafikpolitik](#)
- [Vandforsyningsplan](#)
- Udbud af kommunale byggeopgaver
- Ejerpolitik for Skanderborg Forsyning 2018-2021
- Ejerpolitik for Renosyd
- Affaldsplan

Det er op til Miljø- og Planudvalget at foretage politikkontrol på politikkerne.

Byrådet har med Budget 2020 vedtaget en række forandringer, som ligger indenfor Miljø- og Planudvalgets område. Forandringerne fremgår af budgetaftalen og det vedtagne budget. Det er op til udvalget at foretage politikkontrol på dem i 2020. Der er indbygget en basal politikkontrol på forandringerne i forbindelse med budgetopfølgningerne. Der kan aftales yderligere politikkontrol på forandringerne, på linje med politikkontrol af politikker og standarder.

Møderne

Rent praktisk er møderne i 2019 helt overvejende holdt på Fælleden. Der er forud for hveranden møde gennemført studiebesøg eller lignende rundt i Skanderborg Kommune kl. 13-15. Møderne afholdes tirsdage i henhold til plan fastlagt af Byrådet og fra kl. 15 til ca. kl 19.

Dialogmøder, foretræder og besøg hos kontraktenheder

Det indgår i udvalgets arbejde - jf. styrelsesvedtægten - at varetage kontakten til kontraktenheder på udvalgets område på vegne af Byrådet. Udvalgte har besøgt Entreprenørgården en gang i 2019.

Udvalget har i 2019 haft foretræder i forbindelse med støjsag og forskellige bygherrer / projektudviklere..

Eksterne kurser, studietur og andet

Udvalgsmedlemmer har været inviteret til KL's Teknik og Miljø-Forum foråret 2019, Byplandage i efteråret 2019 og 2 temadage i KL om grundvandsbeskyttelse. Den planlagte studietur er udskudt til maj 2020.

Til drøftelse vedr. møder i 2020

Administrationen kan foreslå følgende temaer til drøftelse om tilrettelæggelsen af Miljø- og Planudvalgets arbejde i 2020:

- Evt. samle politikkontrollen på en mere tematiseret måde og ekspliciteret i forhold til politikken.
- Byrådets plan for budgetlægningen for 2020 er ændret i forhold til tidligere, herunder udvalgenes arbejde.
- Mødetidspunkt og forudgående studiebesøg.

Dialog og høring

-

Indstilling

Direktør Frederik Gammelgaard indstiller,

- at udvalget evaluerer udvalgets møder i 2019
- at udvalget drøfter, hvilke temaer, de ønsker at bruge udvalgets møder på i 2020
- at udvalget drøfter tilrettelæggelsen af udvalgets møder og aktiviteter ud over udvalgsmøderne.

Beslutning

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at fastholde, at der forud for hvert andet møde kan gennemføres et studiebesøg
- at drøfte emner til årsplanen løbende.

Punkt 247: Meddelelser

00.01.00-A00-129-18

Sagsfremstilling

Der orienteres om følgende:

- Naturmødet den 14-16. maj 2020

Beslutning

Der blev desuden orienteret om etableringen af vejbump som hastighedsdæmpende foranstaltning og udvalgets studietur 2020.

Miljø- og Planudvalget vedtog

- at tage orienteringen til efterretning.

Punkt 248: Evt.

00.01.00-A00-129-18

Beslutning

Miljø- og Planudvalget ønsker at drøfte vedligeholdelse af søer og vandlæg på et kommende møde med udgangspunkt i det tværkommunale samarbejde. Herunder en beskrivelse af handlemuligheder for kommunen og private. Der skal bl.a. tages hensyn til vandpassage, natur og vandkvalitet.

Der blev orienteret fra dialoggruppen om en løsning på klimaproblematikken (vand) på Agnetevej, Ry.